

Mašina vsak četrtek in velja s poštno vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 16 Din, četrt leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopis se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprte reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

47. številka.

Maribor, dne 25. novembra 1926.

60. letnik.

Volitve v oblastno skupščino.

Centralistična ustava določa tudi to, naj se v vsaki oblasti izvoli določeno število mož, ki bi bili nekaki svetovalci državni upravi, posebno v gospodarskem oziru. Ako bi ustava dala tem možem dovolj vpliva, bi taka skupščina lahko marsikaj dobrega napravila. Ker so centralisti smatrali, da bodo brez teh skupščin lažje vladali, sploh volitev za nje niso razpisali. Zdaj pa vlada pravi, da hoče te volitve izvesti že meseca januarja.

Naše stališče za te volitve.

Niti od daleč ne bo ta skupščina to, kar slovenski narod po svojih poslancih zahteva, ker bo imela premalo pravic, o čem kaj odločiti. S tem pa seveda še ni rečeno, da se slovenski narod ne bo z vso vnemo potrudil, da bodo te volitve izpadle tako, kakor si jih centralisti ne želijo: Z razpisom teh volitev bi namreč vlada odprla ena vrata, skozi katera bo šel zastopnik ljudstva, ne le prosit, ne le svetovat, kakor to oni mislijo, ampak delat! Potom teh skupščin se bo naš slovenski narod proti volji centralistov in proti njihovim načrtom sam gospodarsko skušal pomagati. Poleg tega bo imel zopet nekje mesto, kjer bo lahko glasno povdarjal in dokazoval, kakšne krivice nam dela centralizem. Slovenski narod si bo osvojil to oblastno skupščino kot prvo postojanko v boju za popolno samoupravo. Zato je naše stališče: Le dajte razpisati te volitve! Slovenski narod ve, kaj bo storil!

Priprave na te volitve!

Ker bo za te volitve prav malo časa pripravljati se, je potrebno, da se prime za delo z obema rokama. Naši politični nasprotniki mislijo, da bodo naše strnjene vrste, posebno pa naše kmete, presenetili s temi volitvami, da jih bodo na hitro razpisali in hitro izvršili. Toda pozabili so, da je danes naš kmet toliko zaveden, da bo prekrizal te njihove račune bolj kot si to oni mislijo. V naših vrstah bo za te volitve to-le geslo: Sami brez centralistov — da nam ti ne bodo mogli te skupščine napraviti le za slabo podružnico belgrajskega centralizma! V to skupščino ne sme noben centralist, ker v njo ne spada! — Naše delo pa bude: Na vsako navodilo strankinega vodstva takoj izvršiti vse, izvršiti z odločnostjo in z veseljem, ker bomo delali za svojo boljše bodočnost.

12 decembra — občni zbori krajevnih organizacij SLS.

Po »Poslovniku krajevnih organizacij SLS« se morajo vršiti vsako leto meseca decembra občni zbori krajevnih organizacij. Da se ti občni zbori ne zakasni, zelo priporočamo, da jih pripravite za 12. december. Občni zbor krajevnih organizacij SLS skliče ožji krajevni odbor, ki tudi sestavi dnevni red občnega zbora ter kandidatno listo bodočega ožjega in širšega odbora, preglednikov in razsodišča. Tajnik skrbi, da so člani krajevnih organizacij pravčasno obveščeni o času, kraju ter dnevnem redu občnega zbora.

Občni zbor je sklepčen, če je navzoča vsaj tretjina članov; ako se ob določeni uri ne bi sešla tretjina članov, se

vrši občni zbor pol ure pozneje in so njegovi sklepi veljavni, če je navzoča vsaj desetina članov. Občni zbor odprta in zaključuje ter mu predseduje načelnik, odnosno podnačelnik krajevnih organizacij; če sta oba zadržana, najstarejši član ožjega, odnosno širšega odbora. Ko je tajnik pripravil poslovnik in dnevni red, otvori predsednik ob določeni uri občni zbor, ugotovi sklepčnost ter prečita dnevni red.

Dnevni red občnega zbora

obsega: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila članov ožjega odbora. 3. Poročila preglednikov. 4. Predlogi in sklepanje o njih. 5. Volitve načelnika, ožjega in širšega odbora, preglednikov in razsodišča. 6. Slučajnosti.

K točki

1. Zapisnik občnega zbora

vodi tajnik; ako je tajnik zadržan, ga vodi oni odbornik, ki ga imenuje predsednik. V zapisniku mora biti zabeleženo vse, kar se na občnem zboru važnega godi in govori: Navzoči člani ožjega odbora po imenu, drugi navzoči člani po številu; poročila in debate po vsebini, predlogi in sklepi dobesedno; izid volitev in uspeh glasovanja.

K točki

2. Člani ožjega odbora poročajo

po naslednjem redu: podnačelnik, tajnik, gospodar, nazadnje načelnik. Po poročilu vsakega odbornika otvori predsednik debato (razgovor), pri kateri lahko upravičeni člani stavijo vprašanja na dotičnega odbornika, na koncu pa na ves odbor. Upravičen se udeleževati debate, staviti predloge in glasovati pa je vsak član, ki je za tekoče leto plačal članarino, ali pa mu jo je krajevni odbor SLS spreledal.

K točki

3. Glede poročila preglednikov

velja isto, kar o poročilih odbornikov. Preglednika, ki sta pregledala račune, knjige in inventar ter ugotovila zadošten red, predlagata občnemu zboru »absolutorij«, pri vzornem delovanju »absolutorij s pohvalo«. Občni zbor izreče absolutorij ali vsemu odboru skupno, ali posameznim odbornikom posebej.

K točki

4. O predlogih

mora predsednik najprej otvoriti debato (razgovor) in ko je debata končana, dati predlog na glasovanje. Pri predlogih glasujejo člani vedno z dviganjem rok ali z vzklikom ali poimensko po prozivu tajnika iz članske knjige; le če zahteva nad polovico navzočih, se glasuje tajno z listki. Predsednik nikdar ne glasuje. Pri glasovanju odloča nadpolovična večina vseh oddanih glasov. Ob enakem razmerju je predlog propadel. Na občnem zboru pravilno sprejeti predlogi so brezpogojno obvezni za vse člane krajevnih organizacij.

K točki

5. Volitve

se redno vršijo tajno z osebno oddanimi listki, razum če se občni zbor z nadpolovično večino odloči za drugačni način volitev. Ob enakosti glasov odloča žreb. Če pri volitvah nikdo ni dobil nadpolovične večine, se izvede ožja volitev med članoma, ki sta dobila največ glasov. Na vsakoletnem občnem zboru se voli:

a) Načelnik, kot zastopnik krajevnih organizacij SLS na zunaj in njen vrhovni voditelj na znotraj.

b) Ožji odbor, ki ga tvorijo poleg načelnika še: podnačelnik, tajnik in gospodar. Poslednja dva, tajnik in

gospodar, bodita izbrana iz mlajših vrst, ker zahteva njiju obsežni posel več časa in svežih moči; načelnik in podnačelnik pa bodita kot predstavitelja in voditelja krajevnih organizacij vzeta izmed uglednih in prevdarnih starejših mož; tako bodi že v štiričlanskem ožjem odboru spojena mladost starosti in živahnost mladosti.

c) Širši odbor, ki ga sestavljajo poleg članov ožjega odbora še zaupniki iz posameznih krajev in stanov organizacijskega okoliša. Zaupniki naj bodo izbrani in porazdeljeni tako, da so v zboru zaupnikov po svoji moči in številu zastopani vsi kraji, vse občine, vasi in okolice, ter vsi stanovi in poklici, kmetje, kočarji, želarji, obrtniki, delavci, viničarji, posli, izobraženci, ženstvo, mladina; vsakemu zaupniku se dodeli določen okoliš, kraj ali stan. Ako v ožjem ali širšem odboru ni iz posameznih občin nobenega občinskega odbornika, se voli v širši odbor tudi zastopnik kluba občinskih odbornikov SLS, iz vsake občine po eden.

d) Dva preglednika.

e) Trije člani razsodišča.

Krajevne organizacije, ki nikakor ne bi mogle imeti občnega zbora dne 12. decembra, naj jih skličejo za dne 19. decembra, ali za božične praznike, da ne bodo prenašali občnih zborov v novo leto, ko nas čakajo najbrž volitve v oblastne in sreske skupščine, prav gotovo pa občinske volitve! Za vse te volitve moramo že pred Novim letom svoje vrste urediti!

Tajnike, oziroma poročevalce krajevnih organizacij prosimo, da nam vsaj tekom enega tedna po občnem zboru pošljejo: 1. prepis zapisnika občnega zbora, 2. novoizvoljeni ožji in širši odbor, preglednike in razsodišče z natančnimi naslovi (ime, priimek, poklic, bivališče, pošta).

Tajništvo Slovenske Ljudske Stranke v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Naša moč.

Kaj hudega je že slovenski narod moral prestati v svoji domovini, da si je obranil svojo vero in svojo narodnost. Razni nasprotniki, ki so se kar vrstili drug za drugim, ki so tudi dolga stoletja zapovedovali slovenskemu narodu, ga niso mogli streti. Njegova moč je bila neupogljiva. Kljub temu, da je bil naš narod majhen, nasprotniki pa številni, je zmagal on. Kljub temu, da je bil naš narod siromašen, tuji pa bogati, si je znal ohraniti svojo zemljo, svoj dom, svojo vero, svoj jezik. Ne torej v številu, tudi ne samo v bogastvu je moč naroda, ampak nekje drugod in sicer v njegovi duši. To je njegova notranja moč, ljubezen do rojstne grude, zvestoba do vere in jezika. Ta moč je zmogala navale Avarov, navale Turkov, navale Nemcev. Ta moč je zrušila gradove, odkoder je švigal bič po hrbtih naših prednikov, ta moč je zastavila pot raznim prekucuhom, ki so prinašali zmoť v deželo.

Ali sedaj naša moč — spi?

Mislijo nekateri, da spi moč našega naroda, da mineva ta moč, da naš narod ne ljubi več svoje zemlje in svoje vere in svojega jezika. Uspavati so mu hoteli to moč in v spanju mu jo odvzeti, da še vedel ne bi, kedaj. Kakor se skrivoma razleze po žilah krepkega moža strup, ki mu vze njegovo moč, tako so hoteli mnogi skrivoma vbrizgati strup tudi v slovenski narod, da bi strli njegovo neupogljivost. Toda krepak in zdrav slovenski narod je začutil to, pa je sklenil, da ohrani svojo zdravo moč, da zatre vse, kar prinaša dan za dnevom, teden za tednom ta strup med

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

24.

Rade volje se je David oblekel v lovčev obleko in Sokolu izročil svoje huronske cunje. Težko se je ločil od pevskega orodja, nazadnje pa je rekel udano: »Prav rad ostanem tu namesto mladega Mohikanca, saj se je hrabro in požrtvovalno boril za mene. Sicer pa zaupam v Vsemogočnega. On me bo čuval, da mi Huronci ne store kaj zalega.«

»Moška beseda!« je rekel Sokol. »Zdaj pa sedite tja-le v kot, nizko sklonite glave in noge skričite, da nas prezgodaj ne izdajo, ker so tako dolge. Molčite, dokler je le mogoče, ako pa že morate govoriti, začnite peti po svoji navadi. Huronci bodo mislili, da v glavi niste popolnoma prav in da se vas ne smejo lotiti.«

S temi besedami je še Davidu pristrčno stisnil roko in z medvedom zapustil gozdu.

Ko je bil zunaj, se je vzravnal po Davidovi navadi, z roko dajal takt in pričel peti silno neubrano pesem, da so ga Huronci res morali imeti za Davida.

Z medvedom sta morala prav mimo straže. Tisti Huronec, ki je znal nekaj angleškega, je zaklical dozdevnemu pevcu: »Kaj je z delavarskim psom? Ali se boji? Ali bodo Huronci slišali njegovo stokanje?«

Medved pa je divje zarenčal, da je Huronec prestrašen odskočil. Ta hip sta porabila ubežnika in varno stopala dalje. Šele potem, ko ju nihče več ni mogel videti, sta kar se da hitro stekla proti gozdu. Ko sta bila že med dre-

vjem, sta začula za sabo kričanje in grozno tuljenje, prihajajoče iz samotne kočje.

Unkas je vrgel od sebe medvedovo kožo, Sokol pa je iz skrivališča potegnil dve puški z vso pripravo, zavihtel »zveromorca« nad glavo in kliknil:

»Zdaj naj nama pa le pridejo blizu, če si upajo!«

Z nabitima puškama sta takoj nato izginila v temnem gozdu.

Huronce je gnala radovednost, da so nemudoma šli v kočjo, da se prepričajo, je li Unkas izpremenil svoje mnenje.

Nekaj časa niti niso opazili prevare. Ko pa je David po naključju iztegnil noge, so zdajci spoznali, da niso Mohikančeve. Zagnali so divji krik, ki sta ga čula ubežnika, ko sta bila že v gozdu.

Huronci so tulili kakor besno, da je David že mislil na zadnjo uro. Kakor vedno, se je najprej zatekel k svojim psalmom ter začel peti pogrebno pesem, ki mu je rešila življenje, spominjajoč divjake, da imajo pred sabo slaboumnega človeka.

Zdaj je vse drlo k posvetovalnici, da tam počakajo, kaj bodo sklenili poglavarji. Ženske in otroci so tekali sem ter tja; vsa vas je bila pokoncu. Kmalu so našli tudi nesrečnega glumača, ki je povedal, kako mu je Sokol s silo vzel medvedovo kožo.

Stari poglavar pa je z nekaterimi pogumnimi vojščaki odšel v podzemeljsko duplino. Tam so našli bolno ženo že mrtvo na ležišču, v sosednjem oddelku pa z zamašenimi usti Magvo, ki se je besno valjal po tleh. Ko so ga rešili, je planil pokoncu kot razdražen lev, potem pa je s svojimi

spremljevalci molče odšel proti posvetovalnici, kjer je zbranim Huroncem opisal sramotno prevaro. S svojo zgovornostjo je dosegel pri poglavarjih, da so ga pooblastili, naj prestano sramoto maščuje nad Dolgo puško in Hitrim jelenom.

Nemudoma je razposlal brzoteke za ubežnikoma in ogleduhe v delavarski tabor. Pred solnčnim vzhodom je tudi sam odšel s svojo četo ter jo vodil čez hribe in doline. Spotoma so prišli do bobrovega tolmana. Tu so se ustavili, Magva pa je svojim vojščakom še enkrat naročil, kar je bilo treba za pohod.

Med posvetovanjem je večkrat kakšna bobrova glava pogledala iz svojega bivališča, a se je hitro zopet skrila na varno. Le neki stari bobber se je očividno zelo zanimal za zborovanje in se ni ganil z mesta. Ko pa so bili Huronci odšli, je oživel. Žival je prilezla iz bivališča, kosmata koža je padla z nje in pokazal se je resni obraz Čingagoka.

XVI. Indijansko zborovanje.

Rod Delavarov je štel približno toliko vojščakov kot njegovi sosedje Huronci. V zvezi s Francozi so bili že večkrat udrli na angleška tla. Zadnje Montcalmove vojne pa se niso udeležili. Francozi so sodili po tem, da Delavari zaradi starih pogodb svojega orožja nočejo rabiti proti Angležem, ki so bili prej njih zaščitniki. Po lakonski indijanski navadi so takrat sporočili Montcalmu, da so njih sekire otoplele in da jih morajo šele nabrusiti.

Tisto jutro, ko je peljal Magva svojo molčečo četo skozi gozde mimo bobroveškega jezera, je bilo že ob zgodnji uri v delavarskem taboru vse živo. Ženske so kuhale zajtrk, vojščaki pa so se zbirali v gručah ter se resno pogovarjali. Zopet drugi so skrbno pregledovali bojno orožje,

njega. Zato slovenski narod dosledno odklanja nasladno vsiljivost brezverskega in protislovenskega časopisja, zato odklanja vse take, ki ga širijo, ki ga berejo, se po njem ravna, ki po navodilih teh časopisov dalje delujejo. Moč narodova, ki bo strla ta najnovejši naval, se je vzbudila, in zastoj je bil poizkus, to moč narodu odvzeti.

Zastavimo vso svojo moč!

Ko je bil zadnjič zbor zaupnikov SLS v Celju, so se zaupniki domenili, da je potrebno zastaviti vso svojo moč v ta namen, da se iztrebi časopisje, ki ruši moč slovenskega naroda in da se stori vse za dobro, krščansko, slovensko časopisje. Zdaj v decembru je čas novega dela. V vsakem kraju se je določil, oziroma naprosil poseben stalni voditelj agitacije za dobre časopise. Ta bo zbiral teden za tednom pridne pomočnike, ki si bodo delo razdelili po okolišah in tako v vsej Sloveniji povzdignili glas:

Naša moč je — močno časopisje!

Že veliki Napoleon, ki je bil mogočen kot nihče v Evropi, je priznaval časopisju moč prave velesile. In mnogi, ki so hoteli svojim načrtom priboriti pot z uma svitlim mečem, so to izvršili potom časopisja. Lani je papež sam povedal pomenljive besede: »Najlažje širimo danes svoje ideje s tiskom. Zato potrebujemo za našo sveto stvar v prvi vrsti dobrega krščanskega časopisja. Za časopisje ne moremo nikdar dovolj storiti, nikdar dovolj žrtvovati!« Tudi slovenski narod je o tem prepričan, da bo po močnem, versko in narodno zavednem časopisju tudi sam močen, veren in naroden ostal.

Na delo za »Slovenskega Gospodarja!«

Veliko tisočev je, ki prejemajo teden za tednom svoje priljubljeno glasilo »Slovenskega Gospodarja«. Komaj ga čakajo. Ko pride, jim je prijetno, kot če pride dober prijatelj k hiši. In res je »Slovenski Gospodar« letos že 60 let zvest in dober prijatelj slovenskega naroda in mu hoče tak tudi še v bodoče ostati! So pa še hiše, kamor »Slovenski Gospodar« še ne prihaja. Ako mu v tako hišo odpre pot dobra beseda, recite jo! Ako mu odpre pot prijateljska podpora, ponudite jo! Največje delo pa boste storili tam, kjer bo »Slovenski Gospodar« zamenjal one vrste časopise, ki se sramuje vere in jezika svojega naroda, še več, ki sami zasramujejo vero in jezik svojega naroda. Čas dela je tu! In nihče ne bo odlašal. Vršili bomo veliko delo, narodu bodemo dajali moč, ki bode silnejša kot je strup, ter ga bode izločila, ki bo ohranila slovenski narod, da vrši svoje veliko poslanstvo, ki mu ga je Bog določil.

Slovenski župani v preteklosti.

Pred letošnjimi tečaji Županske zveze v Mariboru.

Županska oblast je med Slovenci že od nekdanj najbolj poljudna in ugledna. Kolikor so imeli naši predniki raznovrstnih oblastnikov tekem stoletij, o katerih nam pričajo listine, so se vendar župani najbolj udomačili in nikjer ni sta ime in veljava županova ostali tako stalni, kakor pri Slovencih. Pri županij gre za starodavno in pristno domačo ustanovo, ki se je nad 1000 let ohranila, dasiravno dandanes nima več tistega pomena, kakor ga je imela nekdanj.

Pot do županov nas vodi preko zadrug, ki so bile osnovne organizacije vsega družabnega življenja pri Jugoslovanih. Zadruga je obsegala več rodbin pod eno streho, združenih po krvnem sorodstvu, ki so imele skupno gospodarstvo. Načelnik zadruge je bil starešina, ki je vodil gospodarstvo, razdeljeval delo in skrbel za vse potrebe zadruharjev. Pa zadrugah ima mnogo naših vasi še danes svoja imena: Matjaševci (Matjaš), Stefanovci (Stefan), Čagona (Čagojca, Čagoj), Žiče (Žitca vas, Žitkova vas). Ravno taka krajevna imena nam dokazujejo veliko oblast, ki jo je imel starešina zadruge ali župan v svoji zadruzi ali naselbini, spričujejo nam pa tudi dejstva, da so se pri nas Slovenci socialne in politične borbe razvile iz razširjene rodbine, t. j. iz zadruge.

Več zadrug je pri naših prednikih tvorilo župo. Višja enota je bila plemenska zveza, ki je obsegala vse ozemlje naseljeno od istega rodu ali plemena. Tem večjim združ-

bam so načelovali župani, ki so se kot voditelji v bojih nazivali vojvode. (Gorazd, Volkun, Pribislav . . .) Taka velika županija je izpričana pred 1000 leti v Radigojevini (Radgoni), kjer je bil tudi utrjen grad. Isto imamo v Dolnji Lendavi v Prekmurju.

Na mesto staroslovenskih velikih županij so v 9. stoletju stopile frankovske grofije, ki so jih upravljali grofi.

O delovanju in oblasti naših velikih in malih županov pred 1200 leti nimamo podrobnih poročil. Vemo to, da je bil župan sodnik med zadrugami in njih posameznimi člani (vmeščanje); »Če je pravičen sodnik«; popoldne je šel vojvoda na Gosposvetsko polje, kjer je stal »sodni stol«. Razen tega je bil župan v poganskih časih tudi svečenik svoje župe, kakor starešina svoje zadruge, ker stari Slovani niso imeli svojih duhovnikov (glej Finžgar: »Pod svobodnim solncem!«) Za časa vojne je župan načeloval župni in plemenski vojski.

Kmečke zvezne države so se pri Slovencih pojavile le posamič in so kmalu propadle. Ideja slovenske države pa je v ljudstvu živela naprej, zato so se tudi nemški vojvodje podvrgli obredu ustoličenja, da so se mogli pred ljudstvom pokazati kot pravi oblastniki. — Čeravno so se med Slovenci v vedno večji množini naseljevali Nemci (Bavarci), vendar je prirojeno narodno pravo še dolgo ostalo nedotaknjeno. Zato se je tudi dolgo ohranilo slovensko sodišče z župani kot sodniki. Župani-sodniki so bili ali pooblašteni od gosposke, ali pa svobodno voljeni. Izvrševali za svojo sodno oblast s pomočjo prisodnikov (zapriseženih mož), katerih je bilo 5 do 7 ali 12. Ti sodniki so sodili javno pod lipo. Umeščeni so bili zelo slovesno. Župani kot sodniki so se ohranili zelo dolgo, ponekod celo v 17. stoletju (še danes pravijo ponekod: grem k »rihtarju« (sodniku).

Slovenci pa so postali vedno bolj odvisni od tuje gosposke. Kmalu so preostali od svobodnega ljudstva le še poedinci, skupine ali posamezne občine, takozvani plemičarji ali svobodnjaki, n. pr. Teharje. Le-te občine so imele svojo samostojno organizacijo z župani na čelu. Teharčani n. pr. so si prosto izvolili svojega župana ali sodnika, ki je opravljal s štirimi starešinami vso občino. Imel je sodstvo v vseh zadevah, razven takih zločinov, ki se kaznujejo s smrtjo, sklepal je v imenu občine pogodbe in jih pečatil s pečatnikom plemičarjev. Plemičarji so smeli svobodno nositi orožje in si zahtevati pravice z mečem ali pred sodiščem. Izven v takih občinah plemičarjev, v katerih se nam kažejo zadnji ostanke kmečke avtonomije, so bili župani v srednjem veku le še sodniki in upravni organi skupin, deloma pa le še vaški predstojniki. Nemška gosposka jih je uporabljala po večini kot gospodarske nadzornike. Za svoje delo in trud so imeli ti župani plačilo v užitku zemljišč, županij. Vaški predstojniki so le izterževali davščine in izvrševali rubežni in sodili v malenkostnih preprih, razsodbo pa je morala potrditi grajska gosposka. Dostikrat so bili tudi izvrševalci kazni (mejni spori).

Kako se je oddajala županska služba?

Služba navadno ni bila dedna, ampak so župana od časa do časa jemali iz raznih rodbin. Večidel so imeli podložniki pravico izbrati si župana, gosposka pa ga je potrdila. Ponekod je bilo županstvo združeno z lastnikom določenega zemljišča (Pekre pri Mariboru poseben način: posestniki zaporedoma).

Strogo določenega delokroga župani v tej dobi niso imeli, ampak so izvrševali to, kar so jim grajski oskrbniki prepustili prosto po dogovoru ali pa vsled starodavnega običaja. Od množine in važnosti prepuščenih jim pravice je bil odvisen tudi socialen ugled in vpliv županov: Kot gospodarski uradniki so morali župani izpovedati o dajatvah posestnikov svoje vasi in sami od njih pobirati davščine, napovedovati tlako in skrbeti, da so jo podložniki opravljali. Dalje so morali župani, če ni bilo v vasi drugih podložnikov, prenašati do sosednjega župana oskrbnikova pisma, kar je bilo za čas turških vpadov velike važnosti. (»Turški glas.«) Sodna oblast se je županom tem bolj omejila, čim bolj jo zasledujemo naprej v novi vek. Imeli so sodne zbornice (vsaj enkrat v letu), naznanjali so sodni zločince. V večini slučajev pa jim je bilo prepuščeno le gozdno in poljsko sodstvo, med tem, ko so si krvno sodstvo pridržali grajski oskrbniki.

Verjetno je, da so po kmečkih uporih koncem 15. in v prvi polovici naslednjega stoletja strožje pazili na podložne kmete, kakor tudi na župane, katerim so sodno ob-

»Ali je kedaj bilo drugače?« je odgovoril Magva. »Moje ljudstvo je vedno imenoval svoje drage otroke.«

Čeprav je Delavar vedel, da Magva ne trdi pravega, je pokimal z glavo in rekel:

»Tomahavki vaših vojščakov so bili zelo rdeči pred kratkim.«

»Res je tako, zdaj pa so skrhani in se svetijo. Angleži so mrtvi in Delavari so naši sosedje.«

Delavar je vlnudno zamahnil z roko in molčal. Magva pa je poprijel namigavanje gostiteljevo na klanje v fortu Viljem-Henrik in je rekel:

»Ali moja ujetnica bratom dela preglavico?«

»Dobrodošla nam je.«

»Pot med Delavari in Huronci je kratka in odprta. Ako vam je v nadlego, se lahko vrne k mojim ženam.«

»Nam je dobrodošla!« je s poudarkom ponovil delavarski poglavar.

Magva je mislil, da se bo z lahkoto zopet polastil Kore, a ta odgovor ga je zmedel. Pokazal pa ni, da mu je izpodletelo, ampak je po kratkem premolku hladno nadaljeval:

»Ali niso tuji mokasini prišli v gozdove? Ali moji bratje niso opazili sledi belokožcev?«

Zviti Delavar se je delal, kakor da bi šlo za Francoze, in je odgovoril:

»Moj kanadski oče naj le pride. Njegovi otroci so pripravljani, da ga sprejmo.«

»Ako pride veliki poglavar, pride kadit pipo miru. Tudi Huronci ga bodo sprejeli z veseljem. Angleži pa imajo dolge roke in dolge noge, ki se ne utrudijo.«

»Delavarov ne bodo našli spečih.«

»Dobro«, je rekel Magva ter še enkrat preobrnil svoj načrt, ko je videl, da previdnemu nasprotniku ne pride do

last omejili in si je tudi od tedaj zemljiška gosposka prilastila imenovanje, oziroma potrjenje od srenje voljenih županov, njih sodno in upravno oblast pa zelo omejila. Najdalje pa se je županska oblast v starem obsegu ohranila pri beneških Slovencih (do leta 1840). Na Kranjskem je prenehala stara županska ustava okoli leta 1500, na Štajerskem pozneje in še pozneje na Koroškem.

In potem je prišla nova zakonodaja, ki je, sicer vpoštevajoč udomačeno pravo v obliki, župane napravila pred vsem za uradnike, pustila jim pa res tudi še nekatere pravice, ki pa niso niti senca pravic nekdanjih županov. Toda še slabša bo stvar po novem občinskem zakonu, ki se nam obeta. Slovenski župani s svojo tisočletno zgodovino svobode bodo postali po novem občinskem zakonu le še uradniki, vezani vselej in povsod le na stroge predpise zakonov, uredb, odredb in odlokov.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Volitve v oblastno skupščino bodo razpisane. Tako so se glasila poročila ves pretekli teden. Nekateri so že vedeli povedati, da bodo te volitve dne 23. januarja. Naenkrat se jim zelo mudi. O tem je poseben članek, ki ga naj vsak prebere!

Radikali in radičevci imajo prav slab zakon med seboj sklenjen. Vedno se prepirajo, vedno bolj kažejo, da ne spadajo skupaj in se že pripravljajo, kako bodo pred narodom opravičili ločitev dosedanje zveze. Radič je šel v svoje politično najbolj ogrožene kraje, tudi v Mursko Soboto, pa jo je povsod prav klaverno odkuril, ker mu povsod gori pod nogami in njegova beseda ne more več pogašiti ognjevitega ogorčenja, s katerim se ljudstvo obrača proti njemu.

Centralna uprava države. Vsaka država mora imeti upravo, ki vodi državne posle. Dosedanja naša uprava je zelo slabo poslovala, posebno če pogledamo v Beograd v razne urade, kjer leži na tisoče nerešenih prošenj in vlog. Delokrogi raznih uradov in ministrstev so se križali, da ministri sami niso vedeli, kdo ima v tej, kdo v drugi zadevi odločiti. Ureditev te zadeve je velikanske važnosti. Kajti, če bodo še nadalje vsako malenkost reševali ministri, še nadalje kralj podpisoval vsak oseben odlok, tedaj bomo čakali na rešitve raznih vlog ne le mesece, ampak leta, kar se že zdaj dogaja. Naša dosedanja uprava je podobna kmetu, ki je na desetih različnih njivah oral, a hotel sam imeti vse vajeti v svojih rokah, pa jih je podaljšal do svojega doma in cukal na nje, pa ni šlo oranje na nobeni njivi izpod rok. Naši poslanci so zato zahtevali, da mora vlada: 1. predložiti načrt, kako si to ureditev zamišlja, 2. dati čim večjo odločevalno moč samoupravnim ustanovam, in 3. pa mora pustiti poslancem, da po posebnem odboru nadzirajo državno upravo. Te zahteve, ki branijo pravice ljudstva, so vzbudile pri Srbih in Hrvatih veliko pozornost in uoštevanje.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italijani so slabiči. V Italiji je velikanska večina Italijanov, malo Nemcev v tirolskem delu, pa niti en milijon Slovanov. A kako so Italijani slabiči in boječi ljudje, kaže njihovo nasilje nad Slovenci. Te dni so jim prepovedali vsa prosvetna društva, kjer so prihajali Slovenci skupaj, da so se izobraževali, gojili svoj jezik, svojo pesem. Ej, Italijani, ni vas zastoj strah! — Pa ne le Slovanov, tudi drug drugega se zelo bojijo! Mussolini se je zavaroval s tem, da zadene vsakega, ki ga napade, smrtna kazen. Vsem nasprotnim poslancem je vzel poslansko čast in moč in jih je dal zapreti v ječe. Ta sila bo še enkrat rodila odpor, ki bo zrušil celo državo.

Rusija in Turčija sta sklenili vojaško pogodbo, da bo za slučaj, če Italija res napade Turčijo, prihitela Rusija z vso svojo silo Turčiji na pomoč. To pa bo za Italijo precej trd oreh in Mussolini ima še preslabe zobe, da bi ga strl.

Madžarske volitve so znane, so precej podobne našim doli po južni Srbiji. Tista stranka, ki vlada, že naprej izračuna, koliko potrebuje glasov v posameznem kraju, pa jih toliko dobi, če jo kdo voli ali ne. Pri nas pa si kaj takega le še ne dopustimo in bomo branili pravico svobodnih volitev kot svojo staro pravdo.

»Prinesel sem darila za brate. Delavarom se je zdelo prav, da niso krenili na bojno pot, a njih prijatelji niso pozabili, kje je njih bivališče.«

Zvijalni gost se je dvignil in razprostrl svoja darila pred pohlepni gostitelji. Po večini je bilo to malovredno lepoticje, ki so ga bili Huronci v fortu odvzeli poklanim ženam. Magva je znal vse spretno in preudarno razdeliti. Resni in oprezni Delavari so naenkrat postali prijazni. Posebno gostitelj je zadovoljno pregledoval svoj delež in je rekel:

»Moj brat je moder poglavar. Dobrodošel!«

»Huronci ljubijo Delavare kot svoje brate«, je odgovoril Magva. »Zakaj bi jih ne? Ali ne barva isto sonce njih kože? Ali ne bodo po smrti lovili v istih gozdovih? Rdečkožci bi se morali združiti in pazno oko obračati na bledolčnike. — Ali moj brat ni opazil ogleduhov v gozdovih?«

Gostitelj je postal mehke in je živahno odgovoril:

»Tuje mokasine smo zasledili okrog našega tabora. Prav do naših koč so prišli.«

»Ali je moj brat pregaln pse?«

»Ne. Tujec je pri Delavarih vedno dobrodošel.«

»Tujec že, ne pa ogleduh.«

»Ali Angleži ženske rabijo za ogleduhe? Ali ni rekel huronski poglavar, da je ženske ujel v boju?«

»Tako je. Pa vendar so Angleži razposlali ogleduhe. Prišli so v moje koč, a niso našli nikogar, ki bi jih bil prijazno sprejel. Potem pa so šli k Delavarom, rekoč: Delavari so naši prijatelji, ker so se obrnili od svojega kanadskega očeta.«

(Dalje prihodnjič.)

vsi pa so se zvedavo ozirali proti veliki koči sredi vasi, kakor bi se v njej skrivalo nekaj, kar je nase obračalo njih pozornost.

Naenkrat pa se je na koncu skalne ravnice, na kateri je stala vas, prikazala tuja moška postava, ki se je jasno črtala na rdečkastem jutranjem nebu. Ko so ga ugledali Delavari, je v znamenje miroljubnosti dvignil roko proti nebu, potem pa jo je položil na prsi. Vaščani so mu z istimi znamenji naznanili svoje prijateljstvo ter mu namignili, naj pride bliže.

Ko se je bližal, ni bilo slišati drugega kot žvenkljanje srebrnih okraskov, ki jih je nosil na rokah in okrog vratu, in zvončkov, ki so krasili njegove mokasine od jelenove kože. Može je mimogrede vlnudno pozdravljaj. Ustavil se je tam, kjer so bili zbrani odlični poglavarji. Zdaj so Delavari spoznali v tujcu huronskega poglavarja Magvo, Zvitega lisjaka.

Sprejeli so ga molče in z dostojanstveno resnobo. Starešina pa ga je pozdravil z besedami:

»Dobrodošel, hrabri Huronec. Ali bi hotel s svojimi brati jesti sukatuš (koruzna jed)?«

»Hočem!« je odgovoril Magva in važno sklonil glavo.

Delavarski poglavar je iztegnil roko in Magvo prijel s pestjo v znamenju prijateljstva. Potem ga je povabil, naj stopi v njegovo koč in z njim deli zajtrk. Spremljana od starejših vojščakov sta moža stopila v bližnjo koč.

Ko so se bili najedli, so ženske pripravile ostanke, Magva in delavarski poglavar pa sta se pripravljala, da bi v besednem boju izvabila drug drugemu nakane z zvijačo in prekanostjo.

»Ali se je obraz mojega velikega kanadskega očeta zopet obrnil proti Huroncem?« je vprašal delavarski govornik.

Rusija in Jugoslavija. Rusija je bila pred vojno edina odločujoča država na Balkanu. Za bivšo Srbijo je bila kakor stric iz Amerike, plačevala je vse za njo, pa seveda tudi odločala. Ta skupna politika je bila res vseslovenska politika. Rusija je po boljševikih izgubila narodni značaj in je bila pred vsem le boljševiška in komunistična država. Poročali smo že, da so se ruski vodilni krogi unesli in začeli bolj pametno misliti. Zdaj so začeli ruski listi kar po vrsti pozivljati Jugoslavijo, naj vzpostavi zopet nekdanje zveze. Ako bodo Rusi opustili komunistično agitacijo, pa bolj povdarili narodni značaj ruske države in svojo zunanjo politiko uravnali kot slovensko politiko, potem bo to zblizanje za nas Slovane dobro.

V SLOVANSKI RIM — NA VELEHRAD.

Prvo slovensko romanje na Velehradu.

Lansko leto, v jubilejnem svetem letu, smo romali v Rim. Prihodnje leto bomo slavili slovenski verski jubilej, namreč 1100letnico rojstva našega apostola sv. Cirila. Po vsem slovenskem svetu se bo proslavljala spomin sv. Cirila in Metoda, slovanskih apostolov in prosvetiteljev, predvsem na Velehradu, ki je bil po starem izročilu središče delovanja naših apostolov. Na Velehradu, v slovanski Rim, bodo prihajali romarji iz vseh slovanskih dežel. Mi ne sme mo biti zadnji!

Misel našega romanja se je sprožila na letošnji konferenci jugoslovenskih škofov v Zagrebu. Organizacija slovenskega romanja je poverjena Apostolstvu sv. Cirila in Metoda v Ljubljani in v Mariboru. Potovali bomo s posebnim vlakom skozi Dunaj in Brno; na Velehradu se bomo mudili en dan. Nazaj bodemo šli skozi najlepše slovaške kraje.

Potovanje bo imelo verski značaj božje poti, a tudi za pouk in razvedrilo bo poskrbljeno. S seboj bomo imeli pevski zbor. Od češke strani nam je zagotovljen bratski sprejem. Obnovili bomo bratske zveze s Čehi in Slovaki v duhu ideje ciril-metodijske, v duhu naših skupnih apostolov in prosvetiteljev. Na Velehradu bomo ponesli novo zastavo, da jo poklonimo svetemu spominu slovanskih apostolov.

Romanje bo trajalo približno pet dni; vršilo se bo sredi avgusta, da bomo Marijin praznik dne 15. avgusta praznovali na Velehradu skupno s Čehi in Slovaki. Stroški bodo znašali okoli 700 dinarjev za vse skupaj, za vožnjo, hrano in prenočišče, v II. razredu pa nekoliko več. Obljubljene so nam velike ugodnosti. Podrobnosti bomo objavili po novem letu. Priglasite sprejema za enkrat podpisani odbor (Ljubljana, Rožna ulica 11; Maribor, Glavni trg 7).

V Ljubljani, dne 20. novembra 1926.

Za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani:

Dr. F. Grivec, predsednik. Dr. A. Snoj, tajnik.

Za Bratovščino (apostol.) sv. Cirila in Metoda v Mariboru:

Dr. Fr. Cukala, predsednik. J. Kupčič, tajnik.

Kaj je novega?

Župani in občinski odborniki! Županski tečaj v Mariboru bo v nedeljo, dne 5. decembra, ob 10. uri v društvenih prostorih, Koroška cesta 1, za župane in občinske odbornike iz okrajev Maribor levi in desni breg. — Za okraja Slovenjgradec in Prevalje bo tečaj v ponedeljek, dne 13. decembra, ob 10. uri v prostorih okrajne hranilnice v Slovenjgradcu. — Za okraje Celje, Šmarje, Laško in Brežice bo tečaj v nedeljo, dne 12. decembra, ob 10. uri v prostorih pri »Belem volu« v Celju. — Za Ptuj in Ljutomer se bo datum še določil. — Na vseh teh tečajih bodo predavana: občinski proračun, davčne zadeve, vojaške zadeve in o volilnih imenikih. Predavali bodo strokovnjaki. Prav posebno opozarjamo na predavanje o davčnih zadevah, ki bo važno za župane in občinske odbornike iz onih krajev, ki so bili v zadnjih letih prizadeti po vremenskih neizgledih.

Naša društva.

PROSLAVA 20LETNICE PROSVETNE ZVEZE V MARIBORU.

Da damo obračun o delu enega leta in da postavimo načrt za prihodnje leto, obenem pa, da se ozremo nazaj na dobo 20letnega prosvetnega dela, smo združili proslavo 20letnice, kar obstaja Prosvetna zveza v Mariboru, z rednim letnim občnim zborom. Spored je sledeči:

Slavnostna akademija.

Nedelja, dne 28. novembra, ob treh popoldne, slavnostna akademija v Narodnem gledališču:

1. Overture: Velika slavnost (godba Omladine).
2. Aljaž: Kmetški hiši (pevska družba Maribor).
3. Brož: Na valovih Jadrana (tamb. zbor Omladine).
4. Slavnostni govor (dr. Anton Korošec, častni predsednik Prosvetne zveze).
5. Flotv: Overture k operi »Martha« (orkester Ljudskega odra).
6. E. Adamič: Večerna (pevska družba Maribor).
7. Adamič: Narodne pesmi (tamb. zbor Omladine).
8. R. Eilenberg: Le moulin de la foret noire (orkester Ljudskega odra).
9. Prešern: Krst pri Savici (dramatično-deklamatorična vprizoritev, Ljudski oder v Mariboru).
10. Aljaž: Oj, z Bogom ti planinski svet (pevska družba Maribor).
11. Poslovilna pesem (godba Omladine).

Vstopnice se bodo dobile v predprodaji.

Občni zbor.

V ponedeljek, dne 29. novembra, bo ob desetih popoldne občni zbor v dvorani Zadržno-gospodarske banke (Aleksandrova cesta 6) s sporedom:

- a) Ugotovitev sklepčnosti po čl. 18 zvezinih pravil;
- b) odobrenje zapisnika XV. občnega zbora;
- c) poročila odbornikov;

Tudi navodila glede volilnih imenikov bodo važna, kar se morajo v januarju (ali če bodo oblastne volitve, po volitvah) prihodnje leto volilni imeniki na novo sestaviti.

Duhovniške izpremembe. Prestavljeni, oziroma nastavljeni so sledeči vlč. gg.: Jožef Kuk, kaplan na Hajdini, je prestavljen v Sevnico; Ivan Verbanjšak, kaplan pri Sv. Barbari v Halozah, je prestavljen na Hajdino; Alojz Ciglar, kaplan na bolniškem dopustu, je nastavljen pri Sv. Barbari v Halozah; Karl Jaš, novomašnik, je nastavljen v Žalcu; Martin Gorogranec je ostal na dosedanem mestu v Trbovljah; Josip Kavčič, kaplan na dopustu, je nastavljen v Framu; Alojz Pihler, kaplan v Framu, je prestavljen v Št. Ilj pod Turjakom; Ivan Orel, kaplan v Št. Ilju pod Turjakom, je prestavljen na Prevalje.

Pogreb prošta Jurkoviča v Ptuj. V četrtek, dne 18. t. m., ob pol treh popoldne se je vršil pogreb umrlega prošta g. Jurkoviča. Kondukt je vodil vlč. g. kanonik Vraber iz Maribora. Krsto so prenesli iz proštije v mestno proštijško cerkev, kjer so molili duhovniki mrtvaške molitve. Nato je izpregovoril vlč. g. kanonik Vraber poslovilne besede, v katerih je posebno naglašal, da je bil rajni vnet Marijin častilec in dober duhovnik. Priporočal je vernikom molitev za umrlega. Po molitvah v cerkvi se je razvrstil sprevod proti mestnemu pokopališču. Sprejaj je šla šolska mladina osnovnih šol, za njo korporativno gimnazija s proforskim zborom. Za krsto so šli ranjkega sorodniki, g. veliki župan dr. Pirkmajer z okrajnim glavarjem dr. Gončino in mestnim županom dr. Senčarjem, sodni svetnik dr. Štuhec in zastopstvo drugih drž. uradov. Nato je sledilo občinstvo. Pred križem je še stopala duhovščina, 70 sobratov je spremilo pokojnega na zadnji poti, zares častno številno! V imenu šentjurčanov se je zahvalil ob odprtem grobu za lepo udeležbo vlč. g. zlatomašnik Sinko iz Sv. Lovrenca v Slov. gor.

Zopet povodenj v Sloveniji. V ponedeljek in posebno še v noči na torek so močno narasle reke po Sloveniji in napravile mnogo škode in to pred vsem lesnim trgovcem, ki so imeli že gotove splave, ali pa les zložen ob vodah. Mnogo splavov je odneslo valovje in naši lesni trgovci so tudi pri tokratni povodnji udarjeni zelo hudo in občutno. Povodenj je občutila tokrat: Dravska dolina, Savinjska dolina in Gorenjska. Človeških žrtev in podiranja hiš in gospodarskih poslopj tokrat ni bilo. Dravo so nagnali v tako izvanredno višino nalivi na Koroškem in taleči se sneg na tirojskih gorah. Tokrat je dosegla Drava od Maribora naprej višje stanje nego pri povodnji v dneh okrog Vseh svetnikov.

Samomor v Dravi. Dravski brod pod Mariborom, ki vozi med Pobrežjem in Meljem, je bil pretaklo soboto popoldan pozorišče tragičnega dogodka. Med številnimi potniki, ki so se vozili z brodom, je bil tudi 26letni Ivan Jančič. Ko je brod prevozil na sredo Drave, je nenadoma slesle sukunjič, vrgel klobuk na tla in skočil v valove. Na brodu je nastal pravi strah. S strahom so gledali ljudje, kako se je človek boril z valovi. Brodar je skočil v čoln, ki je privezan k brodu ter vozil za samomorilcem, ki se je začel potapljati. Zdelo se je že, da se ga bo posrečilo rešiti, toda v trenutku, ko je privozil čoln do njega, je izginil ter se ni več prikazal na površje. Policijsko poizvedovanje je ugotovilo, da je izvršil samomor radi družinskih nepriklj; zapustil je dve pismi.

Težka nesreča. Krasna zadnja nedelja je izvabila polovico Maribora v okolico. Ceste so bile polne pešcev, avtomobilov, kolesarjev in motociklistov. Nazaj v mesto se je vračalo vse v židani volji od letošnjega vina in posledica so bila številna trčenja, ki pa so potekla več ali manj srečno razen enega, ki se je dogodilo na cesti med Mariborom in Kamnico. Mariborski trgovec g. Ernest Gert je vozil s svojim motornim kolesom proti Kamnici. V drugem klancu, ki je nevaren radi strmih in ostrega ovinka, mu je privozil nasproti s kolesom 25letni ekonom iz Fale, g. Ivan Korman. Na ovinku nobeđen od voznikov ni pazil, če vozi po pravilni strani ceste in tako je bilo trčenje neizogibno. Sreča je samo to, da je vozil motociklist v hrib precej polagoma, drugače bi bila nesreča še večja. Oba voz-

nika sta padla v jarek. G. Gert si je zlomil desno roko pod komolcem, g. Korman pa je dobil težke poškodbe na glavi, rokah in nogah ter je obležal nezavesten. Ponesrečencema so nudili prvo pomoč mimoidoči in obveščena je bila hitro tudi rešilna postaja, ki je oba prepeljala v bolnico.

Truplo na progi. Pred nekaj dnevi smo poročali, da so našli med Pesnico in Št. Iljem na železniški progi truplo neznanega moža, katerega je usmrtil vlak. Orožništvo je sedaj ugotovilo identiteto ponesrečenega in sicer je bil to Bogumil Vasola iz Svečine. Bil je nekoliko slaboumen, ter je najbrž šel po progi domov. V temi ni opazil vlaka, ki ga je usmrtil.

Zopet plaz! Velika kotlina Globoka, davčne občine Trčova pri Sv. Petru niže Maribora, se vsled letošnjega deževja od vrha do nižave pomika navzdol. Ta veliki plaz ogroža hiše in gospodarska poslopja posestnikov J. Domitra in J. Likavca. Plaz grozi uničiti velike rodovitne vinograde in sadonosnike, razen zgoraj omenjenih še posestnikom Ferlinecu, Cviklu, Falentanu, Rojku in Rapocu. Zemlja se pomiče neprestano v dolino in ogroža druge dosejaj še neogrožene parcele in poslopja. Glavni vzrok plazovja tiči v tem, da na obširnem ozemlju ni nobenega odtoka za vodo in sploh nobenega jarka. Čež to ozemlje vodi tudi občinska cesta od Drave skozi Trčovo v Nebovo, proti Sv. Marjeti ob Pesnici. Cesta je na enem mestu neporabna za vsak promet ter pomaknjena za nekaj metrov od prvotne lege, na eni strani pa je nevarno ogrožena. Posebno ogrožena je hiša in dvojno gospodarsko poslopje posestnice J. Domiter v Trčovi št. 31. V spodnjem koncu plazu bi bilo treba izkopati širok in globok odvajalni jarek za vodo, da se tako prepreči večje nevarnosti plazovja, ki ogroža lastnino prizadetih posestnikov, ker zna plazovje sčasoma prodreti do ceste, ki vodi iz Maribora do Sv. Petra in do Sv. Martina. Nekateri prizadeti posestniki so se že obrnili potom županstva Sv. Peter na okrajno glavarstvo v Mariboru, naj ukrene potrebne, da se izkopljejo potrebni jarki in prisili posestnike, ki so prizadeti, da spozumno izvršijo obrambno delo proti velikemu plazu. Nekateri posestniki bi sami radi izkopali odvajalne jarke, a sosedje ne privolijo, da bi se voda odtekala preko njihovih zemljišč. Meje med posameznimi posestniki so namreč tako zveržene, da je nemogoče izpeljati vodne jarke, če se prizadeti posestniki ne sporazumejo. Pa je tudi vprašanje, ali bodo sploh mogli iz lastne gospodarske moči to delo izvršiti, katero bi se vsekakor moralo smatrati za važno in nujno.

Drvo je ubilo v ponedeljek, dne 22. t. m., pri Sv. Križu pri Mariboru dobroznanega čevljarja Ferd. Mandl. V strmem bregu je podiral kostanj, a veter ga je zanesel na drugo stran, kakor sta delavca nameravala. Ko je bežal v stran, se mu je v mokrem listju spodrsnilo, tako da je padel na hrbet in drčal navzdol, ravno pod drvo, ki mu je padlo z vsjo težo na vrat in glavo. Zapušča vdovo in četrto nepreskrbljenih otrok. Zares, bodimo pripravljeni, ker ne vemo, kdaj pride ura!

Štirje splavi obtičali sredi Drave. Ker je Drava prejšnji teden padla in je toplo vreme, se je zelo živahno razvil promet s splavi. Vožnja iz Dravske doline po vodi do Maribora je brez nevarnosti, a popolnoma je spremenila Drava glavni tok od Ptuja naprej. Zadnji petek so obtičali na po zadnji povodnji nastali nasipini pod Ormožem kar štirje splavi. Splavarji so imeli seboj čoln, v katerem so se odpeljali proti Varaždinu, da so si natančno ogledali novo nastale zapreke in nevarnosti. Šele po tridnevnem, truda-polnem delu se je posrečilo omenjene splave zopet poriniti v glavni tok. Komaj so bili splavi v ponedeljek prosti, je prihrumela nenadoma močno narasla Drava in jih vrgla ponovno na nasipino. Splavarji so na čolnih rešili nekaj lesa, a še rešeno blago in vse štiri splave je raznesla Drava v noči od ponedeljka na torek. Škoda je ogromna. Mariborsko pristanišče je natlačeno s splavi, ki pa ne morejo naprej, ker je premalo veslačev in krmarjev. Ti splavi bodo čakali v Mariboru, dokler se ne vrnejo splavarji, ki so odpeljali prve partije v Osijek, Dobrovo, Vukovar in Novi Sad. Za lastnike splavov znači to pomanjkanje izurjenih

Proslavimo 20letnico krščanskega prosvetnega dela, ki ga je vršila Prosvetna zveza v Mariboru med slovenskim narodom na njegovi narodni meji! Zato se udeležimo slavnostne akademije v nedeljo, dne 28. novembra 1926, ob treh popoldne v Narodnem gledališču in v ponedeljek dopoldne ob desetih občnega zbora, na katerem naj bode vsako naše društvo zastopano!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Prireditelj katoliškega izobraževalnega društva »Edinost« se vrši v nedeljo, dne 28. t. m., ne pa 21. t. m., kakor smo napačno poročali v zadnjem »Gospodarju«. Društvo priredi dve veseligr »Lazizdra/nik« in »Kje je meja?«

Gornja Poljskava. Naše izobraževalno društvo se kaj pridno giblje. Izmed odsekov pa zasluži največjo pohvalo in priznanje delavnosti dram. odsek. Takoj po občnem zboru se je pričel ta odsek udeleževati in minulo nedeljo nam je priredil igro »Milnar in njegova hči«. Ni lahka ta igra in priznati se mora, da so vkljub mnogim neprilikom dobro rešili svojo nalogo. Seveda je občinstvo najbolj zanimala vloga Marice, ki je v resnici bila tudi najbolj dovršena. Konrad je igral povsem zelo dobro, le v začetku se mu je nekam mudilo. Porenta zasluži sicer vso pohvalo, a vendar smo več pričakovali na nekaterih mestih. Izmed manjših vlog so častno rešili svojo nalogo predvsem župnik, potem pa grobar Gašpar in krčmar Sodec. Občinstvo je z zanimanjem sledilo igri, kar je tudi dobro znamenje, in se razšlo z najboljšimi vtisi.

Slov. katoliško prosvetno društvo pri Sv. Juriju ob južni žel. je imelo dne 31. oktobra svoj 25. redni občni zbor. Iz poročil odbornikov se je razvidlo, da društvo prav zadovoljivo deluje. Po občnem zboru je imel č. g. profesor Bogovič jako zanimivo predavanje v Slovincih v Ameriki in v veličastnem evharističnem kongresu v Čikagi. Zadnji teden si je nabavila knjižnica prosvetnega društva 50 novih knjig. Kako hitro bodo vezane in vpisane, se bodo izposojale. Vabimo vse, ki še niso člani, da pristopijo k društvu. Članarina znaša 10 Din letno.

Grizhe pri Celju. Katoliško prosvetno društvo v Grizah je uprizorilo pretaklo nedeljo, dne 21. novembra 1926 igro »Zrtev spovedne molččnosti«. Ker so morali mnogi vsled pomanjkanja prostora oditi, mnogi niso imeli prilike, splošno se je pa želelo, naj se igra ponovi, zato se bo ponovila prihodnje nedelje, dne 28. novembra 1926, ob pol 4. uri popoldne v dvorani ge. A. Piki v Grizah. Čisti dobiček se bo porabil za nove zvonove v Grizah. Še

in preizkušenih splavarjev veliko škodo. Toliko splavov in to obnem kakor letos še ni videl Maribor v novembru.

Dva velika vloma v okolici Slov. Bistrice. V dveh nočeh zaporedoma sta bila izvršena v okolici Slov. Bistrice dva velika vloma. V noči od 13. na 14. t. m. je bilo vlomljeno v gostilniške prostore Beno Dvoršaka pri kolodvoru Slov. Bistrice. Vlomilci so prišli skozi okno, na katerem so zdrobili šipo. Odnegli so razno obleko, kolo, cigarete v skupni vrednosti 2450 dinarjev. — Naslednjo noč so vlomilci obiskali trgovca in posestnika Franca Uranjeka pri Sv. Trojici, občina Zgornja Polskava. Tudi pri njem so vdrli skozi okno, na katerem so zvrli križ z železnim drogom, katerega so pozabili na mestu vloma. Iz trgovine so odnesli precej denarja, katerega so našli v blagajni, 6 bal moškega in 2 bali ženskega sukna, platno, cigarete, razne srečke, vse skupaj v vrednosti 5250 dinarjev. Orožništvo je takoj pričelo s preiskavo, toda dosedaj brez uspeha. Vse kaže, da je to delo bande, ki je nedavno izvršila vlom na Pragerskem in trgovino Jeglič.

Novice iz Laporja pri Poljčanah. Tudi pri nas se je na več krajih utrgal plaz. Največji je plaz za pokopališčem. Ta plaz je napravil največ škode posestniku Gregorju Polancu, kateremu je odvezel ves veliki sadonosnik. Tudi sosedna zemljišča so zelo prizadeta, posebno župnijsko, na katero plaz počasi leze. Cesto po laporski gorci je morala občina zavarovati s piloti, da se ni popeljala. — Franc Sagadin v Kočnem je prevzel posestvo po svojem 84letnem očetu Štefanu in si je izbral za družico v življenju Marijo Sagadin, hčerko daleč znanega, vrlega moža Jakoba Sagadina v Kočnem. Gostje so na gostiji pri licitaciji ameriške smodke zbrali za Dijaško kuhinjo v Marboru 320 Din. Novemu paru obilo sreče!

Uboj in drugo v Gornji Radgoni. V nedeljo, dne 14. t. m., ob šestih zvečer, je zabodel z nožem Rupert Dokl Ivana Trstenjak. Ta žalosten prizor se je odigral na Ščavnici, župnija Sv. Petra. Morilec je doma iz Zagajskega vrha, umorjeni pa s Plitvičkega vrha. Oba sta se poročila pred 3 leti. Dokl je znan kot pretepač in surov mož, Trstenjak pa kot miren, skrben in dober družinski oče. Zakaj se je izvršil ta umor je nedogano, in nerazumljivo. Dokl je šel v družbi drugih dveh oseb iz Domitarjeve gostilne na Plitvičkem vrhu proti Ščavnici. Med potjo srečajo Trstenjaka. Dokl ga vpraša, kdo da je. Ta odgovori: Leljev. Nato pa Dokl zamahne z nožem in zabode Trstenjaka naravnost v srce. Ali je vladalo med obema kako tiho sovraštvo, ali je storil Dokl ta zločin iz same podivjanosti, kdo ve? Ivan Trstenjak je bil obduciran in v torek, dne 16. t. m. pokopan na petrovskem pokopališču. Žena z dvema otročičema nepopisno žaluje. V cerkvi med vigilijami je omedlela. So morali poslati po zdravnika. Nenavaden in mučen je bil trenutek, ko je peljal orožnik vkljenjenega morilca na kolodvor, ko se je mrtvaški spreved z njegovo žrtvo pomikal med nepopisnim in pretresljivim jokom proti župnijski cerkvi. Naj morilec ta prizor nikdar ne pride iz spomina in mu pripomore do poboljšanja! — V sredo, dne 24. t. m., sta bila poročena v župnijski cerkvi sv. Petra Franc Hajnčič in Filomena Jagerič. Ženin je doma v Lomanovih, nevesta pa na Ščavnici. Oba izhajata iz uglednih družin. Želimo obilo sreče!

Viničarji, viničarke! Po vinorodnih okrajih Maribora, Ptuja in Ljutomerja je raztresen naš delavski viničarski stan. Brez pravice je, brez bolniškega, nezgodnega, starostnega in invalidnega zavarovanja. Za trdo delo mu družba ne nudi niti dovolj kruha, niti primerne obleke, niti zdravih stanovanj, niti lepe besede, vredne božjih otrok. 40.000 družin šteje naš stan! Kaka armada, ako se organizira in disciplinira, si postavi program in ako gre kot en mož v boj za pravice viničarjev. Da se to zgodi in da tudi viničarju vzide žarko sonce gospodarske svobode, je Strokova zveza viničarjev in kmetskih delavcev v Ljutomeru sklenila, sklicati prvi kongres viničarjev, ki bo zboroval dne 7. in 8. decembra t. l. v Ljutomeru, s sledečim dnevnim redom: V torek, dne 7. decembra: Ob 13. uri zborovanje delegatov iz vseh viničarskih krajev v Katoliškem domu. 1. Kritičen položaj viničarjev (Peter Rozman). 2. Program in zahteve viničarske organizacije (Andrej Semenič). 3. Praktična izvedba organizacije (France Žužek). Po delegatskem zborovanju prijateljski večer. Začetek je točno ob sedmih. V sredo, dne 8. decembra: Ob 8. uri sv. maša, nato zborovanje v Katoliškem domu. 1. Krščanski socializem, naš rešitelj (dr. Andrej Gosar). 2. Naša delavska kultura (K. Pitako). 3. Naše delo v bodočnosti (Ivan

enkrat najvljudneje vabi vse od blizu in daleč k obilni udeležbi društveni odbor.

Št. Iij pri Velenju. V našem prosvetnem društvu je v novejšem času oživelo. Društvo je z žilavo vstrajnostjo postavilo začasno, a dovolj prostorno leseno stavbo; pripravilo si nov oder, ki ga je slikal mojster g. Vinko Vipotnik iz Zalca za razmeroma nizko ceno. Zastor je naravnost vzor. Dne 7. novembra je društvo otvorilo svoj oder s petjem, deklamacijo, govorom in gled. igrano. Jeza nad petelinom in kesa. Igra je za naše razmere popolnoma prenarejena — je vzbujala viharno odobravanje. Dokaz, da so se igralke potrudile in podale igro, kar se je dalo lepo. Da je bilo občinstvo zadovoljno, se je pokazalo čez 14 dni, ko je društvo dne 21. novembra priredilo materinski dan, ki ga spomladi ni moglo, ker se oder ni bil postavljen. Društveni prostori so bili zopet napolnjeni. Vspored je bil silno raznoličen in zanimiv. Pomagala je tudi šolska mladina s petjem in deklamacijami, najmanjši celo s telovadbo, spremljano s petjem. Slavnostni govor je imel gosp. Karo iz Soštanja, ki je v krasnih izvajanjih naslikal materino ljubezen, delo in žrtve za otroke ter vspehu mladino k hvaležnosti in ljubezni do svojih mater. Dramatični prozor »Mamica — največji zaklad« je bil ganljiv do solz. — Je to ljubka igrca, prvič igrana v Soštanju, za tukajšnje razmere predrugečena; a lepa misel je prišla do lepega izraza. S pesmijo: O Marija, naša ljuba mati — pred Marijino podobo — je bila zaključena prireditve. — Nato se je vršil občni zbor društva s poročili odborov in volitvijo novega odbora za prihodnje leto. Z vzklikom je bil voljen stari odbor. Iz poročil posnamemo vsestranski napredek društva. Ko se je društvo srečno iznebilo morečih skrbi za lastne prostore, se pripravljajo, da v najkrajšem času izvede svojo notranjo ureditev. Pripravljajo se ustanovitve Dekliške, kakor tudi Mladiške zveze, predvsem pa dela društvo na izpopolnjevanju svoje knjižnice, ki je iz vojnega časa odnesla zvezo rane. Sedaj, ko so se gnotne razmere v društvu znatno zboljšale, bo tudi knjižnica postala primerno bogatejša. Treba je samo, da društvo ostanejo zvesti njegovi stari člani in se ga oklenejo tudi novi. Letos je bilo udov 66, prvi vzor naj bo številka 100! Šentiljska žilavost jo bo tudi dosegla, če ne danes, pa jutri!

Gajšek). 4. Debata in sprejem resolucij. Popoldne ob 2. uri istotam tamburaški koncert, tovariški sestanek in srečolov. Tovariši viničarji, tovariške viničarke, pristaši in prijatelji idej krščanskega socializma! Dne 7. in 8. decembra vsi na naš kongres v Ljutomer! Naj postane ta dan dan vstajenja za naš stan! Živelo organizirano viničarsko delavstvo! NB. Polovična vožnja na vseh progah Slovenije dovoljena. — Pripravljalni odbor.

Požar. V petek, dne 19. t. m., okrog 9. ure dopoldan, je začelo goreti na Humu pri posestniku Ludoviku Kečku, in sicer v skednju. Na nepojasnjen način je pogorel kravji in svinjski hlev ter vso gospodarsko poslopje s krmo vred. Prizadeti je tem bolj pomoči potreben, ker mu je pogorela vsa krma, katero je bil kupil. V prvi vrsti se je zahvaliti vsem požrtvovalnim ljudem in gasilcem frankovske občine, kateri so z vso požrtvovalnostjo omejili ogenj, da se ni užgala tudi hiša. Zahvalo smo dolžni hardeski pož. bramb. ki je kljub oddaljenosti in slabi cesti prispela z brzgalno na lice mesta, a je bil ogenj že toliko zadušeno, da ni bilo več nevarnosti za sosedo, so se na predlog župana vrnili nazaj. Posestnik je zavarovan za staro malenkostno svoto, torej je tem bolj pomilovanja in pomoči potreben.

Potreba je velika, a sredstev ni! Leta 1919 smo bili osvobojeni. Zaklicali smo: Prekmurci smo bratje z ostalimi Slovenci vred, ker smo sinovi iste matere Slovenije. Prosto smo zadihali in začutili smo potrebo, da zidamo, da ustvarjamo, da zadoščamo svojim vsestranskim težnjam. Zaprlosili in dobili smo gimnazijo. S tem se bile naše stare sanje o lastni domači slovenski inteligenci uresničene. Na dobljeno gimnazijo smo zrl kot na svoj največji zaklad. Kako tudi ne, ko smo v duhu že videli, kako pripravljajo naše otroke za življenje, kako jim podaja navodila, ki jih mora imeti pred očmi vsak bodoči narodni delavec. Samo z gimnazijo pa se ne moremo zadovoljiti. Ne potrebujemo le slovenskih voditeljev, temveč želimo, da so naši voditelji moške večnoveljavnih verskih načel, da so vzgojeni za res praktične katoličane. Take vzgoje jim gimnazija ne more dati, ker gre njeno delo v drugo smer. Kadi tega je potreben še poseben zavod — dijaški dom, katerega namen ni, da podaja nauke, ampak jih po modernem naziranj »izobražene« mora imeti, temveč si stavi kot glavno in edino nalogo, da podaja na podlagi katoliških načel vzgojo, ki je potrebna srcu. Namen tega je, napraviti popolnega človeka-inteligenca, v kolikor gimnazija tega ne more in si ne prizadeva storiti. Potreba je velika in čutimo, da odlašati ne smemo, ker bi na ta način lahko izgubili svoje najboljše sinove. Začeti moramo in postaviti zavetje, v katerem dobi naša učeča se mladina vse pogoje, da se lahko razvije vsestransko in postane to, kar želimo, da bi postala. Delo je ogromno, a naše sile so nezadostne. Vse žrtvujemo in še premalo. Reveži smo. Zato iščemo pomoči.

Dva požara. V Št. Juriju ob južni žel. je dne 13. t. m. izbruhnil požar pri trgovcu Francu Kinel in popolnoma upepelil gospodarsko poslopje. V torek, dne 16. t. m., približno okrog 3. ure popoldne je začel goreti v Doherteš vasi v Savinjski dolini nov kozolec, ki je bil poln sena. Sumi se, da so ga zažgali otroci na paši. Škoda je velika, ker je zgorel do tal, zavarovalnina pa je razmeroma nizka. Gasit so prihiteli brigalce iz Sv. Petra, tovarniška iz Št. Pavla pri Preboldu, iz Latkove vasi in Polzele.

Požar v Babni reki pri Sv. Štefanu. V noči od 7. na 8. t. m. je upepelil ogenj Mihaela Stancarju gospodarsko poslopje, z njim vred vse svinje in več lepih in močnih vozov. Bilo je le malo mogoče rešiti, ker je bilo hitro celo poslopje v ognju. Cela vas je bila v nevarnosti, da pade v nesrečo. Na kak način je nastal ogenj, se se ni ugotovilo. Sumijo, da je bilo ogenj podtaknjen.

Še nekaj o pilštanskem plazu. Plaz ne miruje. Že so izpraznili hišo posestnika Alojzija Bevca v Starem trgu ob cesti. Zdaj pa izpraznjujejo hišo Lucije Belak že pod okrajno cesto; gospodarsko poslopje je pa že porušeno. Zemlja je tukaj počila gotovo kakih 20 m globoko. In ta strašna težka masa leze skoro vidno navzdol in je že vzbodila tudi strugo v potoku. Kaj bo pa potem, če nam zajezijo Bistrico? 60 vojakov je že na delu, ki ga vodi g. inženjer Jug od velikega županstva v Mariboru. Začeli so kopati na spodnjem koncu od potoka po sredini plaza in obenem tudi na obeh krajnih razpoklinah. Morebiti se jim tako kmalu posreči, da pridejo do glavne žile podzemeljskega toka. Bog je dal lepo krasno vreme; ko bi le tudi ostalo stanovitno, da bi tako silno potrebno reševalno delo lahko hitreje napredovalo.

Usodepolna avtomobilska nesreča. V avtomobilu št. 839 se je vozila v nedeljo zvečer ob šestih večja družba, ki je bila na izletu v Samoboru, proti Zagrebu nazaj. V avtomobilu so se vozili: lastnik avtomobila Št. Štefanovič, gostilničar Skusič s soprogo in sedemletno hčerko, mesar Zajec s soprogo ter neki Jožef Pirc. Pri čuvajnici v Podusedu, kjer sece cesta progo, so bile železniške zapornice spuščene; avtomobil je pridirjal baje po cesti proti zapornicam s tako silo, da je dvignil mrežo in prišel na progo v usodepolnem trenutku, ko je ravno privozil mimo monakovski brzovlak. Še preden sta trčila brzovlak in avtomobil, sta še tik pred zapornicami skočila iz avtomobila Zajec in Skusič ter si s tem rešila življenje. V naslednjem trenutku pa je prišlo do strašnega trčenja. Brzovlak je odbil avtomobil s tako silo, da je avto odletel proti bližnjemu plotu, kjer se je popolnoma razbil. Nesreča je hoteli, da sta pri trčenju prišli obe gospe pod lokomotivo, ki ju je popolnoma zdrobila in razmesarila. 50 metrov po progi nazdol so ležali posamezni deli trupla — grozovit pogled! Skusičeva sedemletna hčerka in g. Pirc sta ostala nepoškodovana. Šoferja Štefanoviča pa je vrglo pri trčenju iz avtomobila; pri tem je letel v obliki spirale 10 metrov visoko preko lokomotive in priletel na drugi strani tako nesrečno v jarek ob cesti, da si je ob velikem kamnu v jarku razbil glavo. Železniška komisija je takoj prišla na kraj nesreče in zaslilaša g. Pirca in še štiri žene, ki so bile priča tragičnega dogodka.

Očeta zakla. V vasi Hraslin pri Osijeku je 43letni Iv. Perenc z nožem zabodel svojega 71letnega očeta Davida Perenca. Ivan Perenc je znan alkoholik.

Silni viharji po celi Evropi. V nedeljo, ponedeljek in torek so divjali silni viharji po celi Evropi. Doslej dospela poročila opisujejo to najnovejšo nesrečo takole: Iz zapadnega dela Avstrije, Solnograške, Salzkammerguta in Ti-

rolske poročajo, da so divjali te dni silni viharji, ki so povzročili mnogo škode. Mestoma je bil oviran tudi železniški promet. Vihar je odkrival hiše, ruval drevesa, podiral električne napeljave itd. Tudi na Bavarskem, posebno še v okolici Königsseeja in Berchtesgadenu, je bil vihar silno močan. Enaka poročila prihajajo iz Južne Tirolske. V Švici je v višjih legah snežilo. V tičinskem okraju so reke in jezera prestopila bregove. Enaka vremenska sprememba je zadela Crni les v Nemčiji, kjer je sneg zapadel ¼ metra visoko. Veliki viharji so divjali tudi v gornji Italiji. Nič manjši niso bili na italijanskem obmorju, kjer posebno v Genovi ni mogel noben parnik pristati te dni. Viharji so segali daleč na sever, kjer so divjali z nezmanjšano silo tudi na Angleškem. Na raznih krajih je vrglo na kopno manjše parnike. Neki francoski parnik je moral moštvo zapustiti. Na Atlantskem oceanu je bil parnik »Aldjorth« močno poškodovan. Na Španskem so reke poplavlile bregove. Preko Anglije in bližnjih otokov so divjali v soboto silni viharji. Mnogo manjših ladij je bilo vrženih na obalo. Francoska ladija »Ane Marie« se je potopila v Severnem morju. Posadko je rešila angleška ladija »Earl Beath«. V Rokavskem zalivu se je ponesrečil francoski parnik »Rosaline«. V Atlantskem oceanu, 1500 milj od irske obali, je klicalo več ladij, med njimi 14.000 ton veliki parnik »Andania«, na pomoč.

Slovenska žena, kaj je tvoja dolžnost? Vstrajati dosledno na programu, ki smo ga izpovedale javnosti dne 7. novembra t. l. Slehernega pošteno mislečega človeka udrudi v prepričanju, da bo naš narod duševno in telesno propadel, če se bo trajno zastrupljal potom svobodomiselnega tiska. Neizprosno boj brezvestni dnevniki žurnalistiki, ki prinašajo kugo v naše slovenske domove! Slovenska žena, ali si opozorila svojo sosedo na kvarne posledice v družini, ako trpi v hiši list, ki nasprotuje čustvom slovenske duše? Slovenska gospodinja, tvoja dolžnost je, da kupuješ pri trgovcu in podpiraš le tistega obrtnika, ki ima naročen list, kateri brani čast in vero slovenskega naroda.

Opozarjamo vse, ki so prejeli srečke loterije Katoliškega prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami, da srečke najkasneje v 14 dneh plačajo. Oni ka, kateri srečke ne želijo, obdržati in jih nočejo tudi drugim ponuditi, naj srečke nemudoma vrnejo, da se zamore s srečkami drugim postreži. Da ne bode nepotrebnih opominov, naj vsak, ki je te srečke prejel, iste plača, ali pa vrne. Zrebanje se bode vršilo takoj, kakor hitro bodo srečke plačane. Skrbite tedaj, da v tej zadevi potrebno ukrenete. Dan zrebanja in seznam izrebanih številčk bode pravočasno prinesel »Slovenski Gospodar«.

Popravek. Ni res, da znani demokratični agitator Alojz Stanjko, ki se je pred par leti priženil v Ključarovec, svojega hiš. gospodarja nevarno pretepel ter tako težko poškodval, da je moral starček iskati zdravniško pomoč, ampak je res, da sta se Ant. Kosi in njegov zet Alojz Stanjko le v malenkostni zadevi sporeklati ter bil spor že drugi dan poravnani in pozabljeni. Alojz Stanjko, kolar v Ključarovicah.

Koledar Kmetске zveze smo te dni začeli razpošiljati in ga do začetka decembra prejmejo naši zaupniki v vseh krajih. Opozarjamo na to naše somišljenike, da ne kupujejo drugih žepnih koledarjev. Naj se povsod obrnejo na naše zaupnike, da dobe koledar Kmetске zveze hitro v roke.

Za Dijaško kuhinjo se je nabralo pri Sv. Petru pri Mariboru na gostiji Serkič-Harbovi 115 dinarjev. — Bog plačaj!

Železna posoda vseh vrst je došla v trgovino Franc Senčar, Mala Nedelja. Zmerne cene! 1639

V torek, dne 30. novembra se vrši pri Sv. Andražu v Solzgoricah veliki živinski in kramarski sejem. 1641

Hudičeva koža se imenuje najbolj trpežno blago za moške in otroške obleke. Pripravno tudi za čevlje. V vseh barvah se dobi v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1638

Pisma iz domačih krajev.

Vurberg. Drava nam je sedaj pri zadnji povodnji spet odnesla veliko najrodovitnejše zemlje, ter si je novo pot začrtala, po kateri nam hoče odnesti več sto hektarov rodovitne zemlje in še zraven več hiš z gospodarskimi poslopji! Če ne bo v kratkem državne pomoči za obrambne jeze, potem smo od najrodovitnejše zemlje prosti davkov in prosti kruha. Opozarjamo vse one posestnike, kojih posestva so ogrožena po Dravi, da se dne 28. novembra obrnejo s prošnjo na g. narodnega poslanca Zebota, kateri nam je obljubil, da nas poseti omenjenega dne na Vurbergu, da se enkrat skuša na merodajnem mestu prositi in zahtevati, da se nam kolikor mogoče zavaruje naša zemlja. Tudi veselo novice vam moramo naznaniti, katerih prva je, da smo zamenjali g. nadučitelja. Novi naš gospod nadučitelj je prvič vreden našega zaupanja, je miren, prijazen, postrežljiv človek, kateremu smemo zaupati naše male, ker jih celo po očetovsko nadzoruje in poučuje. Nas staršev pa tudi ne krmi z nasilno politično stranko. Menda vidi, da smo sami dosti zreli za odločitev v takih stvareh. Tako ostanimo in smo si večni prijatelji, česar smo si že dolgo želeli. Za naše revnejše sloje pa jo je najbolj pogodil veleposestnik g. Jožef grof Herberstein. Odslovil je ravnatelja Gumberta, kateri je zmiral protestiral proti dajitvi zemlje, drv in listja revnejšim slojem občine Vurberg. Kako hitro je nastopil nov oskrbnik, so se tudi razmere za nas zboljšale. Tako smo vse dobro zamenjali, hvala Bogu, kar pa še nismo, pa bomo gotovo prihodnje leto. Na svidenje pri občinskih volitvah.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Smrt ne izbira, od kraja podira. Tudi mladost ni izvzeta. V ponedeljek, 15. novembra smo sprejeli k večnemu počitku šele 19 let starega, vrlega in vzornega mladeniča, marljivega člana tukajšnjega Orla, Matija Zimič. Zahrbna jetika mu je pretrgala nit življenja. Bil je tih, miren fant, in radi tega splošno priljubljen. Bil je tudi vrl in dober član Mlad. Marijine družbe. Že zgodaj iz šole stopivši, se je z vsem žarom svoje mladeniške, za vse lepo in plemenito vnete duše oklenil Orla, čigar zvest in vzgleden član je bil do zadnjega. Ni se zbal raznih zbadljivih od raznih ničvrednih fantov, katerih nikjer ne manjka, ampak je šel neustrašeno po začrtani poti k cilju, ki mu je bil: ostati pošten, zvest Bogu in Mariji, razven tega pa se tudi umsko in srčno izobraziti, da bi lahko kdaj koristil sebi, staršem in narodu. Lep vzgled našim fantom v vsakem oziru. Njegov pogreb je bil lepa priča, kako je bil pokojni Matija priljubljen. Domači Orli so korporativno v kroju sprejeli svojega tovariša k zadnjemu počitku. Lepo število članov Marijine družbe z zastavo mu je izkazalo zadnjo čast. Moški zbor je pod vodstvom g. organista zapel na domu »Vigred se povrne« in na pokopališču »Blagor mu«. V slovo sta mu govorila domači č. g. župnik in v imenu Orlov br. Mirko Geratič. Dragi Matija! Končana je Tvoja pol, dospel si k svojemu cilju. Tvoja duša je hrepnela k božjemu Solncu, k viru Dobrote, Resnice in Lepote, h Kristusu. Sedaj si tam, kakor upa-

mo. Spomin na Tebe, prvo žrtev smrti iz naše orlovske družine bo ostal vedno med nami. V svojih srcih, ki so Te ljubila, Ti hočemo postaviti spomenik, ki bo trajnejši kot bron in kamen. Počivaj v miru!

Sv. Andraž v Slov. gor. Pohvalno se mora omeniti požrtvovalnost tukajšnjih prebivalcev za čast božjo in lepoto župnijske cerkve. Vasi Hvaltenci in Slaptinci sta oskrbeli svojima vaškima kapelicama lepa bronasta zvonova, ki zdaj veselo donita trikrat na dan Bogu in Mariji v čast, vaščanom pa v tolažbo in zahvalo. Posestnik Franc Haložan iz Vitomarc je podaril župnijski cerkvi lepo izrezani kip žalostne Matere božje v človeški velikosti. V slovesni procesiji smo prenesli kip iz hiše Habjanica v cerkev, kjer se je slovesno blagoslovil. Bil je dan veselja za celo župnijo, ki se raduje tega lepega daru. Lepa, nad vse lepa je notranost tukajšnje cerkve, le zunanost je bila nad vse slaba. Vedno smo si želeli, to zadnje delo izvršiti in izvršili smo ga srečno. Nad 25.000 dinarjev je žrtvovala naša majhna župnija za zunanjo prenovo cerkve, pa je bilo nad 40 voženj zastoj opravljenih in 14 smrek do 16 m dolgih za popravilo podstrešja, darovanih od prebivalcev Gibinske vasi. Čast in zahvala požrtvovalnim župljanom. — Po naklonjenosti okrajnega zastopa se vrši v šoli dvomesečni gospodinjski tečaj, ki se ga udeležuje 22 deklet. Da bi le obrodilo obilo dobrega sadu. V spomladi je skušal razsejati hudobec slabo vreme v naš kraj, ko je preplaval celo župnijo s slabimi časopisi; sliši se, da bo zopet poskušal svojo srečo. Prvi napad smo odbili, tudi drugega hočemo. Naše ljudstvo hoče biti verno slovensko in verno katoliško, zato pa se hoče okleniti le kršč. časopisja. V vsako hišo naj pride ob Novem letu Slov. Gospodar. Vsi na delo, da se ta naš najboljši voditelj razširi v sleherno hišo. V to pomozi Bog!

Mala Nedelja. V nedeljo dne 5. decembra, točno ob 3. uri pop. priredi naša šola v tukajšnjem Društvenem domu svoj Miklavžev večer. Na sporedu je 1. Petje (pojejo šolarji); 2. nastop Miklavža in obdarovanje šolskih otrok. Ker je čisti dobiček namenjen ubožnim šolarjem, pričakujemo, da se vsi odzovejo našemu vabilu.

Središče ob Dravi. Menda malokateri kraj v Sloveniji se lahko ponaša s tako stavbeno podjetnostjo, kot trg Središče. Zlasti v zadnjem času se je tukaj mnogo prenovilo oz. na novo pozidalo. Pri tržki podružnični cerkvi, ki je brezdvomno kras Središče, pa se ravnokar vršijo prenavljajna dela. Pobudo zato je dal veleindustriec g. Jakob Zdravec, ki je poklonil v ta namen vagon strešne opeke. Za velikodušni dar se imenovanemu gospodu Središčani prav od srca hvalični. — Elektrifikacija trga je v toliko napredovala, da treba upoštevati le še transformator in Središče bo zažarelo v svitu električnih luči. Pravijo, da bo to krog Božiča. Cestno razsvetljava vsekakor pozdravljamo, toda želeli bi le boljše razdelitev luči. Zlasti one, ki kažejo glavni cesti hrbet, nikakor ne delajo čast tistim, ki so imeli pri tem glavno besedo. Vidi se pač, da je gotovim ljudem Sokol bolj pri srcu, kot pa resničen napredek trga in dobrobit tržanov.

Luče pri Ljubnem. Pred smrtjo ne obvaruje koža gladka. Resničnost teh znanih pesniških besed se je pri nas pokazala posebno pretekli teden, ko smo pokopali dne 19. t. m. Franciško Drogenik, ki je podlegla neizprosni jetiki v najlepši dobi življenja, stara 21 let. Bila je vrla mladenka, zvesta članica Marijine družbe. Obdarjena s telesno lepoto, je zvesto pazila, da si je ohranilo tudi lepoto svoje duše, za kar jo bo gotovo nagradila njena duhovna mati Marija. Na njenem zadnjem potu jo je spremila dekliška Marijina družba in ji pri odprtem grobu zapela ganljivo žalostinko, N. v m. p.!

Teharje pri Celju. Preteklo nedeljo se je vršila po večernicah pred župniščem pomenljiva, ganljiva in prisrčna slovesnost. Teharčani so ob obilni udeležbi proslavljali svojega gospoda župnika in mu čestitali k imenovanju za duh. svetovalca. Spored proslave je bil zelo lep in srečno izbran. Tamburaški zbor je pod vodstvom domačega gospoda kaplana zaigral par veselih koračnic in 2 venčka slovenskih pasmic. Moški pevski zbor je pod vodstvom gospoda organista Franjo Luževiča zapel dve slavju primerni pesmi; istotako pod istim vodstvom mešani pevski zbor. Čestitali pa so: g. župan Jože Rebov z odborniki za vse farane; načelnik gasilcev g. Janez Toman z vsem odborom v krojih za gasilce; predsednik Prosvetnega društva, g. Jože Gajšek, v orlovskem kroju za Orle, Orlice, pevce obeh zborov in tamburaše; gđ. Marija Luževič za verske organizacije, za Marijino družbo deklet, za Marijino družbo mladeničev, za Marijin vrtec, Apostolstvo mož in razne bratovščine. Celu slavje je naredilo na navzočih mogočen vtis. Iz oči vseh se je bralo veliko spoštovanje in otroška ljubezen do svojega duhovnega očeta in z viharnimi živio-klici je velika množica ljudstva izražala prisrčno željo, naj nam ohrani ljubi Bog našega gospoda svetnika Janeza Cemažarja, krepkega in zdravega še mnogo let. Po oficijelnem sporedu pa ni hotelo biti konca veselih psmic in igranja tamburašev, ki so po polletnem obstoju pod svojim prvim predsednikom, g. Joškom Jensenek, pokazali nepričakovano lepe uspehe.

Gospodarstvo.

RAZDIRALNO DELO DRAVE.

Zadnja leta si spreminja Drava zelo pogosto svoj tok in to na nepregledno veliko škodo obdravskih posestnikov. Po zadnjih nalivih in porastu vode se je spravila Drava na trganje obrežja v občini Gajovci niže Ptujja. Pri tem razdiralnem delu reko prav nič ne ovirajo razne obrambne naprave, ki so bile zgrajene precej pomanjkljivo. Glavni tok Drave bo šel, kakor kažejo sedaj vsi znaki v bližnji bodočnosti po dravskem kanalu Repovica. V tem slučaju bo šlo po Dravi več sto oralov obdravskih gozdov, ki se razprostirajo v območju občin: Gajovci, Formin ter Cvetkovi. S tem bo pa tudi znatno ogrožena eksistenca obdravskih kmetijskih posestev. Ti kmetje za bodoče ne bodo imeli ne drv, ne stelje, pa tudi ne krme za živino.

Nujna pomoč je za te kraje življenjske važnosti in potrebe. Pri odvratanju Drave bi se moralo delati pametnejše, nego se je pretekli zadnji dve zimi. V teh zimah zgrajena jeza sta koristila le toliko, v kolikor so imel delavci zaslužek. Delo je tako samouško, da jeza, mesto da bi odvracala valove od obrežja, jih gonita k obrežju. Moralo bi se zgraditi v najkrajšem času nove jezove in sicer počev v dravsko strugo, ki bi odbijali glavni tok od poljske proti haloški strani. Na haloški strani se nikakor ni bati, da bi začela Drava trgati vnožje skalnate Plešivice. Na to se je sicer delovodečega inženerja opozarjalo že predlanskim, a ta se je skliceval na nek temu protiven vodni zakon. Posebno tukaj, kjer je dravska struga že itak dvakrat preširoka, je edina uspešna možnost, da se zaobrne glavni tok proti neprodinim skalam ob haloški strani.

Čudno je, da je smela svojčas boriska graščina zgraditi na haloški strani močan jez v strugo Drave, da se je začel nato zaganjati glavni tok reke na poljsko stran, kjer trga nezavarovano prstnato obrežje. Tozadevno merodajni činitelji bi si morali ogledati ta položaj z Dravo na licu mesta, zadevo temeljito proučiti, pri tem se pa tudi ozirati na mnenja zastopnikov obdravskih občin, ki imajo glede

Drave dovolj izkušenj. Povdariti še treba, da bi bilo poleg odstranitve boriskega jezca in zgraditve novih jezov na poljski strani priporočljivo prekopenje prodnatih otokov v sredini Drave pred ozemljem občine Mala vas. Na tem kraju bi se naj v zimi, ko je stanje vode najnižje, izkopalo malo bolj širok kanal, katerega bi Drava ob visoki vodi že sama razširila in poglobila ter začela na ta način uravnati tok proti drugi strani, kjer bi ne delala škode.

Naši poslanci so se že ponovno zavzemali za regulacijo Drave. Poslanec g. Vesenjak je opozarjal z interpelacijami in osebno ministre vseh vlad na nevarnost, ki preti prebivalstvu Ptujškega polja. Njegova posredovanja so pa imela deloma uspeh, da se je vsaj nekaj naredilo. Radi povečane nevarnosti vsled narastle Drave je vložil ta g. poslanec zopet sledeč upit na ministra poljoprivrede in voda, r. Ivana Pucelja:

»Gospod minister! Ponovno sem zadnja leta z osebnimi intervencijami, z upiti, interpelacijami in predlogi opozarjal na silno nevarnost, ki preti imetju in življenju obdravskih prebivalcev posebej pri Sv. Marku in v občinah Muretinci, Mala vas, Gajovci, Formin in Cvetkovi. Tudi občine so s svoje strani z vlogami in brzojavno opozarjale na veliko nevarnost. Sedaj so omenjeni kraji pred katastrofo. Glavna struga Drave se obrača in jemlje dan za dnevom, da, po zadnjih dveh povodnih celu uro za uro velike kose gozdov, travnikov in njiv. Ako to jesen in to zimo ne bo pomoči, so vsi posestniki ob svojo najboljšo zemljo in njihov obstoj je nemogoč. Stotine dobrih želarjev in kmetij zapade večni revščini. Gospodje ministri za kmetijstvo so mi zadnja leta dali besedo in obvezne izjave, da se ta nevarnost zanesljivo ukloni. Tudi vi ste mi pred nekaj tedni uradno pisali, da vpostavite v proračun večji kredit za te svrhe. Iz predloženega proračuna za 1927-28 ni razvidno, da bi bila osigurana pomoč tem krajem, zato si z ozirom na nova obupna poročila iz imenovanih občin dovoljujem opozoriti Vas na brezpogojno nujnost in neodložljivost te ljudske potrebe. Opozarjam, da je prebivalstvo voljno nositi velik del stroškov s tem, da hoče dati vsakega desetega delavca in voznika brezplačno. G. minister! Naj se v naši državi ne uresniči, da bi stotine in stotine dobrih in delavnih Slovencev prišlo ob zemljo in kruh pod ministrom Slovincem, zato Vas vprašamo:

1. Hočete li zahtevati brzojavno od hidrotehničnega oddelka v Mariboru poročilo o stanju, ki bo potrdilo vse moje trditve?

2. Hočete ob izredni nevarnosti, ki preti uničiti blagostanje in obstoj prebivalstva v imenovanih občinah, z izrednimi sredstvi, v kolikor nimate budgetne možnosti za takojšnje delo?

Prosim za pismeni odgovor.

Iz seje Kmetijske družbe. Med važnejšimi sklepi in poročili je omeniti precejni nakup umetnih gnojil za jesensko in pomladansko gnojenje. Naročilo se je okrog 80 vagonov, med temi 50 vagonov Tomaževih žlindre, 9 vagonov kajnita itd. Razni nasveti glede kritja izdatkov z najemom posojil pri narodni banki, Zadržanih zvezah, posojilnicah ali bankah so se končno združili v predlogu odbornika g. Steblovnika, da se naj poskusi zopet z najemom posojila pri članih. Vsled slabe vinske letine in drugih nezdov v kmetijskem gospodarstvu bo treba dolgoročnih kreditov. Podpor je malo. Za razpisano mesto nove strokovne moči pri Kmetijski družbi so se na predlog odbornika g. Košarja odklonile vse zakasnele prošnje. Izmed ostalih prošnikov je bil nato soglasno sprejet g. Kafol. Žrebanje izstopivših članov glavnega odbora je bilo zelo zanimivo. SLS odborniki so vstrajali na zakonitem stališču, kakor lani, toda tozadevni njihov predlog je samostojna večina odklonila. Koroški zastopnik seveda ni prišel nikjer v počtev. Prihodnji občini zbor se vrši dne 16. decembra t. l. ob 11. uri predpoldne v Mesnem domu v Ljubljani po običajnem dnevnem redu. Kranjci bodo volili 4, Štajerci pa 3 odbornike.

Težaven položaj kmečkega gospodarstva pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je privedel pri nas do razmišljanja o načinu predaje pridelkov, ki tvorijo dohodek naših posestev. Velevažna je pri nas živinoreja, ki pa deloma vsled nepravilne nege, deloma pada radi izkoriščanja živinskih prekupčevalcev ne da tistih dohodkov, ki bi jih po pravici od te panoge gospodarstva mogli zahtevati. Da se odpomore tema dvema nedostatkama, se je ustanovila za cele Slov. gorice pri Sv. Lenartu Živinorejska zadruga, ki bo imela namen izboljševati in dajati navodila za čim bolj dobičkarnosno rejo živine ter tudi oskrbovati izvoz živine. Za naše razmere je danes nujno potrebno, da se te zadruge vsi naj trdneje oklenemo, ker bo naša živina dobila lahko ime, odnosno sloves samo po svoji prvovrstni kakovosti. Toliko živine, da bi mogli z njo prodreti na trgu s količinami po konkurenčnih cenah, pa nimamo. Gledati moramo na to, da izključimo čim največ posredovalcev med prodajalcem živine in med tistim, ki rabijo mesne izdelke za svojo hrano, ker vsi posredovalci, od katerih je jako mnogo neopravičenih, živijo na račun kmeta-prodajalca in onega, ki kupuje meso za svojo hrano. Tako se na eni strani cene živini pri prodajalcih znižujejo, na drugi strani pri konsumentih pa dosega neopravičeno višino. Potom zadruge se bo temu zlu odpomoglo. Živinorejci, ki vam je na tem, da si opomorete potom živinoreje in razumete klic po združitvi v svrhu odpora proti izkoriščevanju, vplivajte na svoje sosede, da se bodo vsi organizirali v zadruge, ker jamči sedanje načelstvo za nesebično in požrtvovalno delovanje. V vseh zadevah se je obračati na notarja g. Fran Stupica pri Sv. Lenartu v Slov. gor., ki je dal inicijativo za ustanovitev te za živinorejce prevažne zadruge.

Kmetijsko-nadaljevalne šole (tečaji) v prevalskem okraju. Dne 9. t. m. se je pod predsedstvom g. sreskega poglavarja R. Koropec vršilo pri Rozmanu v Prevaljah dobro obiskano zborovanje in posvetovanje o problemu kmetijsko-nadaljevalnega pouka in ustanovitve kmetijsko-nadaljevalnih šol (tečajev). K predmetu je referiral lepo, izbrpno in temeljito g. šolski nadzornik Močnik. Navzoči gg. šolski upravitelji, župani in drugi so se živahno udeleževali debate ter so znatno pripomogli k razčiščenju pojmov. Sreski kmetijski referent g. Emeran Stoklas je povdarjal nujnost ustanovitve kmetijsko-nadaljevalnih šol (tečajev)

in predlagal, da se preide takoj k ustanovitvi, zlasti v onih okoliših, kjer so za to dani vsi potrebni predpogoji. Sklenilo se je, da se v najkrajšem času (začetek decembra) o-tvorijo kmetijsko-nadaljevalne šole (tečaji) v sledečih okoliših: Črna, Mežica, Prevalje, Vuzenica, Marenberg, Brezno, Ribnica na Pohorju, Libuče-Holmec, Tolstivrh, Kotlje in Libeliče. V Črni se obenem otvori gospodinjski tečaj za kmetijska dekleta. Nadalje je zbor poveril izdelavo delovnega programa in učnega načrta gg. Mencinu, Močniku in Stoklasu. Kmetijsko-nadaljevalne šole (tečaji) bodo pod neposrednim nadzorstvom in vodstvom g. šolskega nadzornika Močnika in sreskega kmetijskega referenta Stoklasa. Sledejega se je tudi naprosilo, da po možnosti predava od časa do časa na tečajih iz raznih predmetov kmetijske stroke. Hvalevredno je omeniti pravilno razumevanje stvari od strani gg. županov, pred vsem pa vladnega komisarja marenberškega okrajnega zastopa g. inž. Pahernika, ki je v imenu okrajnega zastopa obljubil gmotno in vsestransko pomoč in podporo. V interesu pospeševanja in povzdige kmetijstva je le želeli, da se akcija uvedbe kmetijsko-nadaljevalnega pouka pokrene in smotreno izvede tudi še v drugih okrajih, akoravno izpočetka v skromnejši obliki, ampak treba je začeti!

Kmetovalcem okraja Laško. Sporočam tem potom kmetovalcem laškega okraja, da se nahajam sedaj stalno kot kmetijski referent pri okrajnem glavarju v Laškem. Kot bivši strokovni učitelj, oziroma profesor kmetijske šole v Mariboru in kot kmetijski referent okrajev Prevalje, Slovenjgradec in Gornjigrad imam izdatno prakso in izkušnje v raznih kmetijsko-gospodarskih panogah ter obveščam vse kmetovalce laškega okraja, da dajem radevolje in brezplačno pojasnila v raznih vprašanih živinoreje, poljedelstva in sadjarstva in da bom od sedaj naprej prireditelj (v kolikor bodo dopuščala sredstva) več poučnih in informativnih potovanj ter predavanj v okraju. — Fr. Wernig, kmetijski referent, Laško.

V Loki pri Zidanem mostu se bo vršilo v nedeljo, dne 28. t. m., po prvi službi božji kmetijsko-gospodarsko predavanje in razgovor v raznih gospodarskih vprašanih. Predaval bo kmetijski referent g. Fr. Wernig. Vabljeni so vsi gospodarji in mladeniči, ki se zanimajo za obnovo gospodarskega dela in za obnovo kmetijske podružnice, da se predavanje zanesljivo udeležijo!

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 19. nov. 1926 se je pripeljalo 248 svinj, 1 koza; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 65 do 100 Din, 7 do 9 tednov stari 125 do 150, 3 do 4 mesece stari 250 do 300, 5 do 7 mesecev stari 420 do 450, 8 do 10 mesecev stari 525 do 550, 1 leto stari 1000 do 1200 Din. 1 kg žive teže 9.50 do 10. 1 kg mrtno teže 15 do 17. Koze komad 107.50 Din. Prodalo se je 137 svinj.

Mariborski trg, dne 20. novembra 1926. Na trgu je bilo 54 slaninarjev s 141 zaklanimi svinjami, ki so prodajali meso po običajnih cenah 10.50 do 27 Din kg na drobno in po 14 do 17 Din za kg v velikih komadih na debelo. Drugače pa trg ni bil posebno dobro založen in tudi cene so se radi tega kolikor toliko spremenile. Domači mesarji so ostali pri dosedanjih cenah. Perutnine in drugih domačih živali je bilo kakih 600 komadov. Tudi to pot je bilo radi bližajočih se božičnih praznikov v velikem številu na trgu, ki so se prodajali po 60 do 150 Din komad. Cene kokošem in ramicam so bile 35 do 75 Din, gosem pa 62.50 do 125 Din, domačim zajcem 8 do 30 Din komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje cvetlice. Kmetje so pripeljali samo 14 s krompirjem, čebulo in zeljnatimi glavami in 12 s sadjem naloženih vozov v mesto. Cene so bile: krompirju 1.50 do 2 Din, kislemu zelju 3 do 4, kisli repi 2 do 3, paradiznikom 6 do 8, medu 25 do 30, maslu surovemu 40 do 44, kuhanemu 44 do 50, čajnemu 50 do 60 Din kg. Zeljnatim glavam 0.50 do 4; ohrovitu in endiviji 1.50 do 2, karfiolu 4 do 8 Din komad, mleku 2.50 do 3, smetani 12 do 15, oljčnemu olju 28 do 34, bučnemu olju 18 do 24 Din liter, (oljčno olje po trgovinah 26 Din), jajcam 1.75 do 2.25 Din komad. Sadju: jabolkam in bruskam 3 do 12, breskvam 10 do 15, grozdju 8 do 14 Din kg. Kostanju surovemu 2.50 do 3, pečenemu 6 do 7 Din liter. Cvetlicam 0.20 do 5, z lonci vred 10 do 75 D komad. Lončena in lesena roba 1 do 100 D komad, brezovim metlam 2.25 do 5 Din komad, lesenim grabljam 8 do 10 Din komad, koruzni slami 25 do 30 Din vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 17. t. m. je bilo 9 vozov sena, v soboto, 20. t. m. pa 12 vozov sena in 4 voze slame na trgu. Cene so bile senu 75 do 100, slami pa 45 do 55 Din za 100 kg. V sredo, 17. novembra sta bila izvanredno tudi 2 z od zadnjih poplav umazan in blatnim senom na trgu, katero se je prodajalo po 45 Din za 100 kg — porabilo se je pa za steljo.

Za razvedrilo.

Tudi dobro! Mizarski mojster se je kregal nad učencem, konečno pa je vrgel za njim, ker mu je hotel skozi vrata uiti, svoj oblič. Ravno v tem trenutku pa je stopila skozi vrata njegova žena in je njo zadel. Ko je to videl, mu je bilo prav in je rekel: »Pa tudi dobro!«

Zakaj ni bil v šoli? Nekega učenca ves teden do sobote ni bilo v šolo, pa ga vpraša učitelj: »Kje si bil v ponedeljek, da nisi prišel v šolo?« — Učenec: »Ob ponedeljkem sem bolan!« — Učitelj: »In v torek?« — Učenec: »Sem bil doma!« — Učitelj: »In v sredo?« — Učenec: »Pes mi je torbico nesel, med potjo pa se je začel igrati z drugimi psi, pa ni hotel naprej!« — Učitelj: »In v četrtek?« — Učenec: »Sem mislil, da se boste jezili, ker me v sredo ni bilo, pa nisem prišel!« — Učitelj: »No, in včeraj?« — Učenec: »Včeraj sem si pa mislil: Kaj moramo res vsaki dan v šolo?«

Izdal se je. Neki mož bi si rad na ta način pomagal, da bi s požigom visokozavarovane hiše prišel do denarja. Pa je podložil ogenj in sicer tako, da bo začelo goretj točno ob petih popoldne, med tem pa je on odšel z doma na polje, se vlegel pod neko drevo in zaspal. Hiša je res začela točno ob petih goretj. Domači hlapec je hitel po gospodarja, našel ga je spečega pod drevvesom in ga je hitro poklical: »Za božjo voljo, hitro pojdite domov! Hiša goril!« — Gospodar se je zbudil, planil po koncu in rekel: »Kaj, ali je že pet ura?«

Kako bo prišel jud v nebesa? Dva juda sta se pogovarjala, če bi mogla priti v nebesa. Eden je popolnoma obupal, a drugi je rekel: »Jaz pa pridem v nebesa.« — »Pa, kako boš to naredil?« ga je vprašal tovariš. — »Tako le«, mu je ta odgovoril: »Ko bom prišel pred nebeska vrata, jih bom malo odprl, pogledal notri, pa zopet zaprl. In potem spet tako, velikokrat. Sv. Peter bo pa hud postal, bo pa zavpil: »Ven ali noter!« In tedaj pojdem jaz noter!«

Mala oznanila.

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda 75 par. Najmanjša cena za oglas je 8 D. Manjši zneski se lahko vpošiljajo tudi v znamkah. Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka (2 D) za odgovor.

Sprejemem takoj vajenca. Ciril Lovc, čevljarški mojster, Maribor, Glavni trg 4. 1649

Poročenega hlapca k volom, oz. kravam, sprejme oskrbnitvo veleposestva Strnišče, p. Strnišče pri Ptujju. 1612

Najemniki (oferji), pridni in pošten, za poljedelska opravila se sprejmejo pod dobrimi pogoji v Lajtersbergu 231, Maribor. 1610

Služkinja išče službe k boljši kmetijski družini, razume vsako delo; nastop do 1. dec. Naslov: Gradiška 39, Sp. Kungota, pošta Pesnica. 1634

Sprejemem dva drvarja. Dam les na polovico, tudi se lahko oglje kuha. Blaž Urbas, Slemen, Selca ob Dravi. 1632

Odsta se dva fanta za svoja k dobrim, krščanskim hišam, eden je star pet, drugi poldrugo leto. Več pri G. Mahar, Rošpoh št. 10, pošta Pesnica. 1629

Učenca, poštenih staršev sprejme takoj v čevljarstvo obrt Ivan Kočvar, Sešče, Sv. Pavel pri Preboldu. 1626

Pridno deklo z dežele z izvrstnim spričevalom išče službe k boljši družini, najraje v kuhinjo. Naslov v upravi. 1647

Iščem za svojega 4 mesece starega fantka dobro mesto za prehrano na deželi, kjer je mleko v hiši, Marija Deučman, Meljska cesta 31, Maribor. 1646

Graščina Lemberg, pošta Dobrna išče takoj samskega oskrbnika (safarija) v starosti 30-40 let, ki je več v poljedelstvu, vinogradništvu in hmeljjarstvu. Predpogoj točnost, odločnost in organizacijski dela in popolna poštenost. Ponudbe z zahtevo plače na gornji naslov. Istotam se da v najem kmetija s 4 orali, dosti sadja in preša pri hiši, nov hlev etc. Najemina je odslužiti z delom pri graščini. 1625

Vajenca sprejemem takoj za krojaško obrt. Franc Melavirk, krojač, Ptujška gora. 1598

Viničar s 4 delavskimi močmi se sprejme s 1. februarjem v Bresternici. Naslov v upravi. 1600

Učenca za trgovino z mešanim blagom in z deželnimi pridelki, zmožen slovenskega in nemškega jezika, vzame trgovina K. Hrepeunik, Slov. Konjice. Takojšnja predstava. 1588 2-1

Zena, 30 do 40 let stara, močna, ljubiteljica živali, se išče. Začetna plača 700 K za delo zgolj pri peratnini. Ponudbe na naslov »Perutninarstvo Velenje«. 1512

Enonadstropna hiša v sredini mesta Maribor, z 12 lepo opremljenimi sobami, sedaj Pensionat, pripravna za hotel in gostilno; le tošnji donos za sobe 52.000 Din prodam za 200.000 Din pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Ivan Premni plačilni pogoji. Ivan Premni, Maribor, Ribiška ulica 2. 1611

Prodajam posestvo od ceste in trga 10 minut, s krasnim sadonosnikom, njivami, travniki in gozdom. Cena 25.000 Din proti takojšnjemu polovičnemu izplačilu. Jožef Jamnik, Lemberg, Podplat. 1650 2-1

Prodajo se gozdovi niže Tezna pri Ptujški cesti, približno 2 orala. Ena njiva pri Novi vasi, občina Radvanje 1 oral 200 klf. En polni gozd nad Radvanjem. Ali pa se prodajo celo posestvo v dobrem stanju, okroglo 23 oralov. Izve se v Spod. Radvanju 35 pri Mariboru. 1624

Travniki in polja ca 6 oralov, ravno ležeče v Langentalu na prodaj. Vprašanje: Strasser-Hube. 1635

Proda se lepo posestvo, ¼ ure od Maribora, 15 oralov. Sadonosnik, gozd in njive. Poslopje zidano in z opeko krito. Lubej, pekarna v Lajtersbergu, pošta Pesnica. 1640

Malo posestvo z 5 orali se prodajo. Starošince 26. pošta Cirkovce. 1644

Posestva v najem od 4 do 10 oralov, okolica Maribor, išče več resnih ponudnikov. Ponudbe sprejme brezplačno »Marstan«, Maribor, Rotovski trg 4. 1643

Gostilna se prodajo, dobro dočeha, 5 minut od kolodvora pri Mariboru Električna napeljava. Naslov v upravi lista. 1620 2-1

Lepo posestvo je na prodaj ob državni cesti blizu cerkve v Hočah št. 12. 1621

Proda se malo posestvo, hiša nova, lepa njiva, sadonosnik. Izve se pri G. Mahar, Rošpoh 10. Pesnica. 1630

Trgovska hiša z gospodarskim inventarjem in blagom ter nekaj zemlje v prometnem kraju na Murskem polju se prodajo. Ponudbe na naslov: Slivar, Lutomer, Event. se da tudi v najem. 1648

Dvostanovanjska, nova, davka prosta hiša z gospodarskim poslopjem in z dvema vrtoma, na zelo lepem kraju, četrt ure od mesta Maribora, s takojšnjo vselitvijo, se po ceni prodajo. Vprašati pri upravi. 1607

I. slovenske drevesnice in trsnice J. Dolinšek, St. Pavel v Savinjski dolini, dobavijo priznано najbolje sadike. Zahtevajte cenik! 1633

Čepljene trte ima letos kakor leto I. trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršinci pri Ptujju — od najboljših pridelovalnih vrst na ameriških podlagah, kakor tudi na podlagi Berlandierjeve (Teleki 8 B, ki po zahtevu mnogih strokovnjakov raste najbolje v vsaki zemlji, tudi kjer na drugih podlagah poredijo; še za posajenje starih vinogradov je najbolj priporočljiva. Ker so zaloge velike, se je sedaj cena zelo nizka in se priporoča takoj naročiti. Zahtevajte brezplačni cenik! 1617

Lepe zeljnate glave kupi še Lovrec, Maribor, Slomškov trg 16, predpoldne Glavni trg, vrsta olja. 1645

Borove in smrekove hlode, 8 m dolge, od 16 cm naprej, debele kupi za zimsko dobavo večje količine. Naslov v upravi. 1589

Pletene jopice, bluze, oprsnike, robce in sploh vso pleteno obleko za moške, ženske in otroke si najlažje izberete in najceneje kupite tam, kjer se izdeluje in to je edino v strojni pletarni Marije Vezjak v Mariboru, Vetrinjska ulica 17. Prodaja se na trgovce tudi na debelo. 1486

Na Götthe cepljeno izabelo oddaja la komad po 1.50 Din; razpolaga tudi z vkoreninjeno šmarnico. Anton Hrastnik, St. Ilj pri Velenju. 1542

Zahvala. Podpisana Jožef in Julijana Slobjan, Podpeč se tem potom najiskrenejše zahvaljujeva jugoslovanski banki »Slaviji« v Ljubljani, za ponovno točno povračilo škode, katero sva utrpela povodom požara leta 1924 in 1926 ter se vsled tega tudi bančnemu zastopniku Štefaniču zahvaljujeva da naju je še boljše zavaroval 1925, in jo vsestransko najtočnejše priporočava vsakemu. Podpeč, 18. oktobra 1926. Jožef in Julijana Habjan. 1616

Važni sejmi tirolske plemenske in uporabne živine v decembru 1926.

Najboljšo priložnost za nakup prvovrstnih plemenske in uporabne živine nudijo sledeči sejmi: 1. decembra: Deutsch — Matrei. 2. decembra: Schwaz. 6. decembra: Hall i. T., Jmst, Matrei i. O., Brixlegg. 13. decembra: Innsbruck mesto. 14. decembra: Prutz. 21. decembra: Fügen, Lienz i. O. 27. decembra: Steinach. 28. decembra: Volders, Telfs. 30. decembra: Wörgl. — Posredovalnica tirolskega deželnega kulturnega sveta za prodajo živine v Innsbrucku, Wilhelm-Greilstrasse 9 je pripravljena brezplačno dati pojasnila glede nakupa živine na Tirolskem, tržnih razmer, izvoznih modalitet in sprememb sejmov. Innsbruck, 10. nov. 1926.

Od predsedstva tirolskega kulturnega sveta poslevoedeči podpredsednik: Reitmair. 1627

Zahvala. Podpisana Marija Pešak v Oplotnici se zahvaljujeva jugoslovanski banki »Slaviji« v Ljubljani za njeno točno povračilo požarne škode ter jo vsled tega vsestransko priporočam. — Oplotnica, 15. oktobra 1926. Marija Pešak. 1615

Pozor! Kdor želi kupiti prvovrstno trsje za saditi naj si že sedaj naroči pri gosp. Martinu Vidoviču v Bresternici pri Kamnici res dobro blago. Se priporoča vsakomur. Zupanstvo občine Jelovec pri Kamnici nad Mariborom. 1604 2-1

Občni zbor zadruške elektrarne Žiče, r. z. z. o. z. se vrši dne 3. decembra 1926 v klubovi sobi hotela »Evropa« v Celju ob pol 8. uri zvečer z nastopnim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1925. 3. Volitev novega načelnstva in revizorjev. 4. Sklepanje o likvidaciji zadruge. 5. Slučajnosti. Ako prvi občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši ob 8. uri zvečer istega dne drugi občni zbor, ki bo sklepčen tudi za sklepanje o likvidaciji ne glede na število navzočih članov. Načelnstvo. 1614

Karol Kurbisch
Fanika Kurbisch roj. Mlinarič
poročena.
Sv. Trojica v Sl. gor. v novembru 1926.

Razglas

Razproda se s pridržkom odobritve konkurznega sodišča in ministra agrarne reforme veleposestvo v Strnišču vl. št. 261 in parc. 1011/2 od vl. št. 260 d. o. St. Lovrenc ter vl. št. 153 in 212 d. o. Župčeva vas iz proste roke v pisarni dr. Kukoveca v Mariboru, Aleksandrova cesta 19, dne 4. decembra 1926, začenši ob 11. uri dopoldne. Predmet prodaje so posestva in poslopja in nekatere barake in industrijska podjetja s stroji in s pritliklino, ki se posebej označi pri posamezni ponudbi, brez premečnin, ki se pozneje razprodajo, Kupec prevzame na sebe plačilo desetka in stroškov kupne pogodbe in prepisa. Proda se gradič s primernim delom posestev in gospodarskim poslopji, barake s primernim delom zemljišča, posebej tudi zemljiške parcele v celoti ali razdeljeno med več kupcev po dogovoru in ne pod sodno cenilno vrednostjo.

Kupci, ki želijo kupiti del kake parcele, naj se oglasijo zaradi natančne označbe predmeta kar najprej še pred razprodajo v imenovani pisarni.

1637 Dr. V. Kukovec, kot konk. uprav.

Naznanilo. 1613

Uljudno naznanjam, da sem na novo pričel **KLJUČAVNIČARSKO OBRT V PTUJU** v Fersch-ovi hiši pod cerkv. stopnicami. — Priporočam se s spoštovanjem **VIKTOR KODELLA**, ključavničarski mojster.

Občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Ilju v Slov. gor. se bo vršil v nedeljo, dne 5. decembra 1926, ob pol 8. uri dopoldne v uradnih prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika.
 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva.
 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1925.
 4. Slučajnosti.
- Ako ta občni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklepčen, se bo vršil čez pol ure na istem kraju in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo sklepčen veljavno brez ozira na število navzočih članov. 1642

DAMO ZASTONJ 7.000 UR!

samo proti povrnitvi stroškov za delo. Da tudi manj premožni pridejo v posest dobre ure, smo napravili 5000 orig. švicarskih moških ur v najfinjšem nikelnastem okrovu, dobro dočeha, elegantna oblika. Tri leta pismeno jamstvo.

Proti povrnitvi stroškov za delo kom. 185 Din. Nadalje 2000 kom. najelegantnejših, na električni način s pristnim zlatom prevlečene ure, ki se ne razločuje od pristnih zlatih ur. Te ure imajo tudi izvrstno kolesje in so jako lepe; pošiljamo na gospode in dame, ravno tako

proti povrnitvi stroškov za delo Din. 220.— tri leta pismene garancije.

Ponujamo tudi lepe, dobro dočeha posrebrnjene ure kom. Din. 155.—

Uporabite to priložnost, ki se malokdaj nudi, da si naročite zaželjeno uro. Pošiljatve carine prosto po povzetju. — Poština in zamot Din. 12.— za komad. Fine verižice k uram primerne Din. 45.—

UHREN-EXPORTHAUS, ZÜRICH, VOGELANGSTRASSE 52/138, ŠVICARSKA.

Dnevno dobivamo priznanice, kot naslednjo: Ilandža, 30. oktobra 1926. Prosim, pošljite mi še dva komada pozlačenihih moških ur, ker sem s poslanim jako zadovoljen in sem se prepričal v njihovi točnosti. Juro Meister, trgovina meš. blaga, Ilandža. 1618

Moja žena in jaz

sva istega mnenja in tudi Vi boste strmeli, videči, kako postaja Vaše lice mladeniško sveže, Vaša koža gibka in baržunasto mehka in Vaši lasje s svojim izgledom vedno bolj veseli, če bode, kakor midva, tudi Vi dnevno rabili:

Fellerjeva mila zdravja in lepote z marko „Elsa“ najplemenitejše kakovosti. Vsebuje medicinsko preizkušene, dobro delujoče sestavine, ki se opijejo v kožo in jo oplemenjujejo. — Poizkusite enkrat:

Elsa lilijino mlečno mlo
Elsa rumenjarkovo mlo
Elsa glicerinsko mlo
Elsa boraksovo mlo
Elsa katransko mlo
Elsa mlo za britje in nikdar ne boste hoteli uporabljati drugega mila.

Za poizkus 5 kosov Elsa-mila že z zavojnino in poštinno vred 68.— Din. Te cene se razumejo le če se pošlje denar vnaprej, ker se proti povetju poštinna zvi a na 10.— Din. — Naročila nasloviti razločno tako: Eugen V. Feller, lekarna v Stubici Donji, Elsa trg št. 341, 1549 Hrvatska.

Fellerjeva kavkaška pomada za obraz in zaščito kože „Elsa“. Ona Vam obrani mladost in lepoto, gladi gube na koži in jo dela gibko baržunasto mehko. Strmeli boste, kako hitro Vam ginejo pege, mozolci, sojedci, razpokana in rdeča mesta.

Fellerjeva močna „Elsa“ pomada za rast las zabranjuje izpadanje las, prerano osivost, odstranjuje prihlaj, dela kriške las mehke in gibke ter pospešuje rast las.

Za poizkus lončka ene ali no 1 lonček od obeh pomad z zavojnino in poštinno vred 38.— Din.

Najlepša darila sv. Miklavža

so:

lepa knjiga s slikami, lepimi povesticami, pa razne šolske potrebščine. Vse to bo letos Miklavž kupoval v **TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.**

Priporočamo vam posebej sledeče knjige: Mala slikanica 20 Din; Moji ljubčki 15 Din; Moje živali 30 Din; Trnjulčica 16 ali 20 Din; Snegulčica 16 ali 20 Din; Nuša in Pavluša 24 do 30 Din; Robinson 20 Din; Mali palček 20 in 30 Din; Na prvem potu 12 Din; Deca rajavija vaja 15 ali 25 Din; Pepelka 25 ali 36 Din; Obisk na pristavi 20 Din; Lahkih nog na okrag 40 ali 48 Din; Blažek in Tomažek 24 ali 30 Din; Pravljice 24 Din.

Poleg teh pa še celo vrsto drugih mladinskih spisov. Vse dobite v **TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.**

Neuničljivo obuvalo

je Suttnerjevo obuvalo, vsak čevljar pristoja kot uveren. Izdelano le iz dobrega usnja, upogljivo, elegantno, moderno in trajno. Velika izbira moških in ženskih čevljev, polučevljev in sandalov. V velikem ilustriranem divot-ceniku svetovne trdke H. Suttner v Ljubljani št. 992 boste našli mnogo praktičnih potrebščin, ki Vas bodo zanimale. Dobite ga brezplačno! Naročila brez vsakega rizika, ker Vam se nepovšečno takoj zamenja.

Božična darila

se dobi poceni pri

I. Trpin, Maribor, Glavni trg

in sicer: belo platno po 7 Din, za rjuhe po 22 Din- volnene rute po 10 Din, plete po 40 Din, Velur za damske plašče od 80 Din naprej, najfinejši kamgarn po 180 Din. Ne zamudite prilike! Oglejte si pred nakupom! 1622

Jožef Walzl, trgovec,

po dolgem, s potrpežljivostjo prenašanem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče, dne 22. novembra 1926, ob 9. uri dopoldne, v 77. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 24. novembra 1926, ob štirih popoldne, iz mrtvašnice na mesno pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, ob sedmih jutraj, v stolni cerkvi. Maribor, dne 23. novembra 1926.

Marija Leskosček, Alojzija Engel, hčerki. Ing. Rob. Engel, redni vseučil. profesor, zet. Dr. phil. Fr. Leskosček, Hilda Engel, vnuk in vnukinja.

?? Ali ste se že prepričali ??

kje se najcenejše in najboljše kupuje: vsakovrstne žepne, budilne in stenske ure, verižice, prstane, uhane, priveske ter razne optične predmete

ako ne, zahtevajte takoj brezplačno veliki ilustrirani cenik od eksportne trdke švicarskih ur

„JUPITER“, F. KNESER, MARIBOR

Aleksandrova cesta 27g. 1636

Vinco Hrastnik, ekonom, št. 117 pri Velenju nudi prav krasno trsje, cepljeno na Góthe št. 9 in Rip. Port. ter večjo množino sadnih divjakov. Cene izredno nizke, za rast se garantira 95%, za pristnost sorte 100%. 1541

Vinogradniki, pozor! Več tisoč cepljenih trt na prodaj, kakor muškati silvanec, laški rizling, beli burgundec, šipon na najbolj priporočljivih podlagah nudi **Jožef Bratuša**, trsničar v Ljutomeru. Ceniki na zahtevo zastoj. Cene nizke! 1544

Hrastov okrogel les kupuje proti takojšnjemu plačilu električna žaga M. Obrat, Maribor, Tattenbachova ulica. 1400

Kupujem stalno borov, smrekov in jelkin les za rudokope. Plačilo zamameno. Ponudbe na Dragotin Korošec, Rečica ob Paki. 1401

OKLIC.

Marija Flašker, prevžitkarica na Zg. Ročici št. 36, okraj Sv. Lenart v Slov. gor., ki je umrla dne 20. aprila 1926, je zapustila oporo, v kateri je potomcem Jere Valh, katerih imena in bivališče ni znano, volila neka volila. V pošteved pridejo: 1. Dva otroka Janca Valh. 2. Potomci Terezije Valh. 3. Potomci Lize Rop: Edward Rop in Albertina Milič roj. Rop. Naštetih potomci Jere Valh naj se v svrhu sprejema volil zglase ustmeno ali pismeno v pisarni Frana Stupica, notarja pri Sv. Lenartu v Slov. gor. 1557 3-1

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927, ki ima 365 dni.

VELIKA PRATIKA je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Oporazjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

I. Blaznika nasl., tiskarna in litografični zavod Ljubljana, Breg št. 12.

Inseri rajte

NAJBOLJŠA REKLAMA — STENSKI KOLEDAR!

Trgovci, ki želijo svojim odjemalcem za Novo leto pokloniti stenski koledar s svojo reklamo, naj čimprej koledarje naroče pri **TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU**. Koledarji bodo po izredno nizki ceni in prav lično izdelani.

Obvestilo.

Ravnateljstvo Združenih mlekarn v Ljubljani sporoča, da bo proti vsem, ki raznašajo govorice, da bo njihova podružnična mlekarna v Ptujtu poslovala le čez zimo ter spomladi obrat zopet opustila, nastopala sodnim potom. Vse naše prijatelje pa prosimo, da nam imena raznašalcev teh govoric sporočijo.

Res je nasprotno, da bo naša mlekarna v Ptujtu poslovala redno v jezo in škodo vseh onih, ki raznašajo govorice o opustitvi obrata. Namen naše mlekarne v Ptujtu je, da kontrolira cene za mleko, ker se je jasno videlo, da so hoteli prekupčevalci z mlekom, ko je bila naša poslovalnica v Ptujtu dva meseca zaprta, dobivati mleko zastoj ter so ga plačevali že po K 3.50 za liter. Kakor hitro smo začeli mi poslovati, so se pa cene za mleko za 50% zboljšale. Brez dvoma je torej v korist mlekodajalcev ptujskega okraja, da naša mlekarna posluje, vsled česar pa je tudi njihova dolžnost, da isto podpirajo ter ji oddajajo vse mleko.

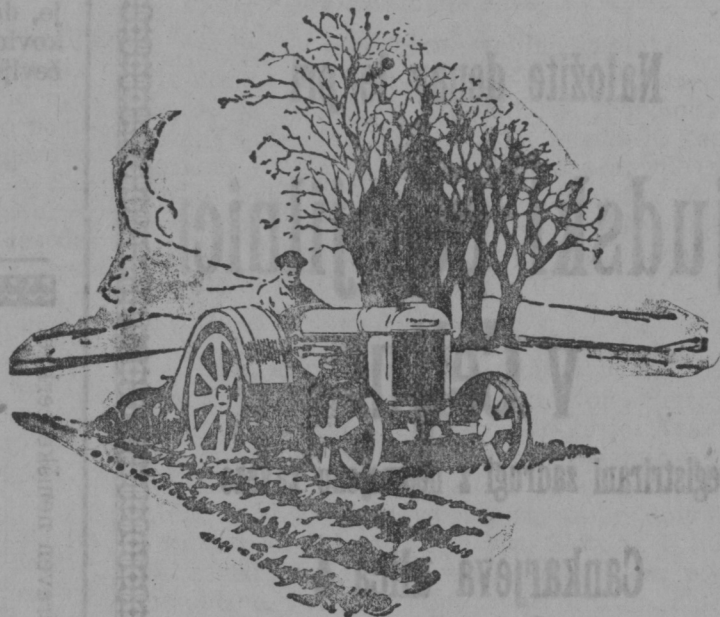
1585 Združene mlekarn d. d., v Ljubljani.

Kostanjeva drva za tanin

neobeljena, do 1.20 m dolga, od 10—45 cm, neklana, kupuje stalno po ugodnih cenah in takojšnjem plačilu, event. proti akreditivu: **Ernest Marinč**, Celje, Zrinskega ulica 4. Posredovalci dobijo provizijo. 1403

Enrilo
Splošno priljubljen
kavni nadomestek
okusen i cenen.
Dobiva se v vseh
dobro asortiranih
kolonijalnih trgovinah.

On je več vreden, kot velja!

Kmetovalci, ali ste prepričani, da iz Vaše zemlje dobite vse, kar vam ona more dati? Ali bi ne imeli večjega dohodka, če bi uporabili Fordson, ta najnovejši delavni stroj današnjega modernega poljedelstva? Fordson, najsposobnejši od vseh pomožnih sredstev, katerega pogon s petrolejom je najcenejši, ne opravlja samo vsa poljska dela igranje, temveč je sposobnemu kmetovalcu najpripravejša pomoč vsled mogočnosti najrazličnejše uporabe. Njegova cena je brez konkurence in daleč ispod resnične vrednosti. To je prepričanje vseh, ki uporabljajo Fordson.

Cena traktorju Dinarjev 37.500.—
Franko Rakek, cena neobvezna

Fordson

Izdelek od Ford Motor Company

Obiščite to damo, jednega izmed naših brežštevlnih zastopnikov v državi

Za bodočo zimsko sezono, kakor tudi za

miklavževa darila

se zaradi pomanjkanja prostorov sledeče stvari razprodajajo s 25% popustom: domače čevlje za gospode, dame in otroke v volni in usnju, samoveznice, pipe, doze za tobak in cigarete, ustnike, pisemski papir, kakor tudi igrače, denarnice za gospode in dame, damske ročne torbice itd.

Josip Mlinarič, Maribor
Glavni trg 17. 1503

V manufaktorni trgovini 1528

Srečko Pihlar
Maribor, Gosposka ulica 5

kupite dobro, lepo in poceni. — Velika izbira lepega in dobrega blaga za moške in ženske obleke. — Oglejte si pred nakupom zalogo in izložbe. — Najnižje cene.

DENAR

štedi in brij se sam! Dober brivski aparat Din. 15, fin 24, zelo fin 33, jeklena britva 10, fina Solingen 20, poniklan lasostrižnik 40, jeklene škarje 6, žepni

nož 3.25, žlice, jedilno orodje kakor sploh vso jekleno robo prodaja v prvovrstni kakovosti veletrgovina R. Stermecki, Celje, št. 24. Pišite takoj po ilustrovani cenik z več tisoč predmeti. Železniška vožnja se nakupu primerno povrne. Trgovci engros cene

Če pridete v Maribor, potrudite se v **manufaktorno trgovino**
Franjo Majer
na Glavnem trgu št. 9
kjer dobite razno zimsko blago, n. pr. odeje, koce, barhente, moško in žensko sukno, platno, zimsko perilo itd. itd. po zelo nizkih cenah. 1388

Bolniki
čitajte!

Kolikor ima leto dni, na tolikih trpljenjskih postajah mora mino na živih bolani človek, kajti slabi in izmučeni živci zagrenijo življenje in povzročijo mnogo trpljenja. Skeleče zlodajoče bolečine, omotica, tesnoba čut, celi ali polovični glavobol, šumenje v ušesih, migljanje pred očmi, molenje prebave, brezspančnost, napadi potenja, trganje v mišicah, nesposobnost za delo in druge pojave so posledice slabih izmučenih in bolanih živcev.

Kako pridemo iz tega zla?
S pravim Kola-Lecithin-om, ki vsebuje jako izdatno redilo Vitamin, ki je postalo za človeštvo vir dobrot. Izvanredno pospešuje funkcije telesa, utrdi hrbtnjačo in mozek, krepi mišice in ude in daje moč in življenjski pogum.

V borbi za zdrave živce
dela pravi Kola-Lecithin dostikrat čudeže, on vodi prave redilne snovi do skrajnih mest tvorjenja krvi, poživljuje in razvedri ter ohrani človeka mladega in svežega. Prepričajte se sami, da Vam nič nič neverjetnega ne obljubljam, kajti v teku prihodnjih dveh tednov pošljem vsakemu, ki mi piše, popolnoma brezplačno in franco malo skatlico Kola-Lecithin in knjigo enega zdravnika z mnogostransko dolgo izkušnjo, kateri se je sam boril s to boleznijo. Pišite mi natančno Vaš naslov in jaz vam pošljem takoj obljubljeno popolnoma zastoj.

E. PASTERNAK, Berlin, S. O. Michaelkirchplatz 13. Abteilung 769.

V trgovini
Franc Kolerič, Apače
morate kupovati, ker
tam dobite dobre blage po
nizki ceni.
Velika izbira blaga vseh vrst,
1098

RESNICA
je, da kupite: češko sukno, volneno blago, hlačevino, tla-kovino, platno, svilene in cajgaste rute, nogavice, srakee in drugo različno blago najboljše kakovosti po znižanih cenah samo v manufaktorni trgovini
pri Franc Lenartu naslednik
BERGANT BENJAMIN, PTUJ, SRBSKI TRG ŠTEV. 3
poleg glavarstva. 1296

Prage bukove in hrastove
14-14-24 cm ter 2.60 m dolge, potem kostanjev taninski les, hrastove, bukove, javorjeve in gabrove hlode, ter brezov les kupuje
Rudolf Dergan, trgovec, Laško
ter prosi tozadevnih obveznih ponudb. 1593

Pozor! Pozor!
Tvrška Schweitzer
nudi svoje prvovrstne šivalne stroje z 10 letno garancijo z ure 2500 Din, s štikarijo 2800 Din, ženske in moške bicikle 1600 do 2000 Din, vse vrste plašče »Mihelin« itd 80, 90 in 100 Din, zračnice »Mihelin« itd. 30 in 40 Din.
GLAVNO ZASTOPSTVO IN ZALOGA R. WRACKO
(poštna hiša, Ptuj)

Paromlin
v Kaniži pri Pesnici menjava in zamelje vsako vrsto zrnja pod najugodnejšimi pogoji. — Izmenjava se tudi bučno olje za bučnice. 1605

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Prvim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevati.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

Priloga se TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Za poljske kriše

si mnogi želijo Kristusove pedobe (korpuse). Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 560 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 80 D, 100 cm veliki po 850 D in po 1280 D, 120 cm veliki po 1700 D.

Stenski kriši

in lesene pedobe (korpuse) staneje Velikost 20 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 86 in 115 D, 40 cm po 140 D.

Stenski kriši

in kavinaste pedobe staneje v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi kriši

in kavinaste pedobe staneje v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se tople priprave, da si vsak, kder kriše potrebuje, iste kupi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Najboljše in zelo trpežno blago

za moške in ženske obleke, sukno, hlačevino, volнено blago, barhent, cefir, platno, robce, nogavice, gotove obleke in perilo kupite najcenejše le v trgovini

J. N. Soštarič, Maribor,

ALEKSANDROVA CESTA.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica 4

poleg davkarije (poprej pri »Belem volu«, kjer je najbolj varno naložen in se najugodnejše obrestuje. 50

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Posojila po najnižji obrestni meri.

Kdor v „Slov. Gospodarju“ oglašuje,
uspeha gotovo se raduje!

RESNICA

je, da kupite: češko sukno, volнено blago, hlačevino, tkovino, platno, svilene in cajgaste rute, nogavice, srajce, čevlje in drugo različno blago najboljše kakovosti po ustaljenih cenah samo v manufakturni trgovini

„Pri solncu“

Za obilen obisk se priporoča:

K. DROFENIK, CELJE, GLAVNI TRG 9.

Deber glas gre v mesta in dežele
Ter tudi k nam se novice te prispele,
Da kupiš dobre manufakturno blago in po ceni,
V mestu Celju, tam pri nemški cerkvi.
Ake nisi bil tam še osebno,
Glej, da sapomniš si za vedno,
Da v Celju je mnogo raznih trgovin,
A najcenejše kupiš vedno le pri

Valentin Hladin, Celje

Prešernova ulica.

Samo zraven nemške cerkve!

DOBRO POMISLI,

preden kaj kupiš! Denar je danes drag, zato glej, da si kupiš obleko in drugo blago tam, kjer je najcenejše in to pri: Mihajlo Lapuh, Konjice št. 93. 1487

Čujtel!

Glejtel!

MARTIN SUMER, KONJICE

Kdor hoče lepo in dobro oblečen biti, mora v Konjice iti; tam v trgovini Sumerjevi, se blago jako poceni dobi. — Za prav obilen obisk se uljudno priporočam!

!! Varčujte z denarjem !!

pri nakupu manufakturnega blaga. Predno kupite, si oglejte velikansko zalogo in čudovito nizke cene v

manufakturni in modni trgovini

FRANC DOBOVIČNIK

Celje, Gosposka ulica 15

Stranke iz dežele dobe popust! — Krojači in šivilje posebne cene!

Na drobno!

1244

Na debelo!

Edino najboljše šivalni stroji in kolesa so le

JOSIP PETELINC-A

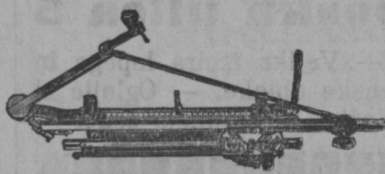
LJUBLJANA (blizu Prešernovega spomenika ob vodli)

== znamke Gritzner, Adler in Phönix ==

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo. — Istotam najboljše švicarski pletilni stroji znamke »Dubied«, — Pouk o vezenju in krpanju brezplačen. Večletna garancija. Delavnica na razpolago.

Velocin 511

Fran Strupi Celje

Vam priprave svoje bogate zaloge steklene ter porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznevrstnih šip, lepih okvirjev itd. itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

Na drobno in na debelo.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

v lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 5., pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razr. loterije.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše

pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Stolna ulica št. 6

P. Z. Z. N. Z.

Stolna ulica št. 6

Hranilne vloge brez odpovedi po 6%.

Na trimesečno odpoved po 8%

Somišljeniki, sirite naš list!